БЕЛАРУСКАЯ МАЛАДЗЁЖНАЯ ГАЗЕТА

ЧЫРВОНАЯ ЧЗ ЗМЕНА

23 ліпеня 1994 г.
Субота
№ 80 (13797)
Кошт у розніцу 100 рублёў
Выдаецца з 1921 года

У НУМАРЫ:

Малюе Віктар ДУБОВІК

Кур'ер "ЧЗ"

Мы пойдзем іншым шляхам?

Прэзідэнт прапанаваў, парламент пагадзіўся — на Беларусі новы прэм'ер-міністр.

Пасля адстаўкі Вячаслава Кебіча новым кіраўніком урада зацверджаны Міхаіл Чыгір. Ён дастаткова малады — 1948 года нараджэння. Добра адукаваны — у 1970 годзе скончыў Беларускі Дзяржаўны інстытут народнай гаспадаркі імя В.У.Куйбышава, а ў 1982-м — спецфакультэт пры Маскоўскім фінансавым інстытуце. Прайшоў працоўны шлях — ад начальніка крэдытнага аддзела Бярэзінскага аддзялення Дзяржбанка СССР Мінскай вобласці да старшыні праўлення Беларускага акцыянернага камерцыйнага аграпрамысловага банка "Белаграпрамбанк". 21 ліпеня стаў прэм'ерам, галоўнай дзеючай асобай у рэфармаванні нацыянальнай эканомікі. Бадай, асноўнае, аб чым цяпер ведаюць не толькі дэпутаты, а і ўвесь народ, — яму давярае прэзідэнт. Такі выбар трэба паважаць. Што ж, даверымся новаму лідэру і мы. Тым больш, ён вельмі разлічвае на давер і падтрымку, бо ні сёння, ні заўтра ў ягонай працы на высокай пасадзе не чакаецца палёгкі. Кардынальныя, складанейшыя задачы патрабуюць неадкладнага вырашэння і нетрадыцыйных падыходаў.

Якаў ЯСЭПКІН.

Канцэпцыя "ЭКОНа": прагматычны погляд

Навукова-даследчы цэнтр "ЭКОН" правёў адкрытую прэзентацыю сваёй праграмы па вываду нацыянальнай эканомікі з крызісу.

Гэта — грунтоўны дакумент, у які закладзены навуковыя распрацоўкі групы прафесіяналаў. Дырэктар цэнтра Яўген Доўгель лічыць, што праграма "ЭКОНа" дапаможа прэзідэнту і новаму ўраду вырашыць многія наспелыя праблемы. У прыватнасці, ён бачыць вялікую небяспеку ў прымусовым акцыяніраванні прадпрыемстваў у час, калі на іх рахунках няма фінансавых сродкаў нават на выплату заробку рабочым і служачым, не кажучы аб набыцці, напрыклад, металу, газу, нафты. Паводле Яўгена Доўгеля, у першую чаргу трэба зацікавіць кожнага ў добрай працы, атрыманні прыбытку, для чаго неабходна змена сістэмы падаткаабкладання, што станоўча адаб'ецца і на змяншэнні дэфіцыту дзяржбюджэта. Тады занятыя на вытворчасці людзі пачнуць укладваць асабістыя накапленні ў маёмасць прадпрыемстваў, згодна з практыкай вядучых прамысловых карпарацый свету. Канцэпцыя "ЭКОНа" паспяхова прайшла "атэстацыю" ў навуковых колах шэрагу замежных краін.

(Ул.інф.).

Грандыёзнае шоу пад Іўем

Амерыканскі харэограф Тамар Рогафф рэалізоўвае ўнікальны тэатральны праект, які адбудзецца з 29 ліпеня па 7 жніўня ў лесе пад Іўем, дзе знаходзіцца помнік яўрэям, забітым нямецкімі фашыстамі пад час акупацыі Беларусі.

Спалучаць музыку, балет і тэатр будуць прафесійныя музыкі, танцоры і акцёры з ЗША, Беларусі, Эстоніі ды Літвы. Пад час прадстаўлення гледачоў правядуць па дарозе праз 15 сцэн, кожная з якіх аддалена ад іншай на 15—20 метраў. Узрост акцёраў, якія задзейнічаны ў праекце,— ад 5 да 80 гадоў. У прадстаўленні возьмуць удзел зорка сцэны і кіно Костас Сморгінас і вядомы амерыканскі кампазітар Франк Лондан. Музыку выканаюць выкладчыкі лідскага музвучылішча. Як паведамілі на прэс-канферэнцыі арганізатары праекта, усе месцы на прадстаўленні ўжо разабраныя. Публіка будзе з Мінска, Ліды, Вільнюса, а таксама са Злучаных Штатаў. Арганізатары пакуль не вызначыліся, як рэгуляваць стыхійны наплыў гледачоў. "Але мы пастараемся, каб усім было прыемна", — сказала Тамар Рогафф.

Лілія ГРЫНЯВЕЦКАЯ.

Курсы валют на 22 ліпеня:

	Даляр ЗША		Ням. марка	
	Скупка	Продаж	Скупка	Продаж
"Комплекс"	27440	28200	17640	18100
"Прыор"	27400	27850	17500	17830
"Пошук"	27400	28200	17670	18190

АКТУАЛЬНЫ КАМЕНТАР

ПРЭЗІДЭНТ І ЯГО КАМАНДА ПАЧЫНАЮЦЬ. ЦІ ВЫЙГРАЮЦЬ ЯНЫ?

У чацвер на працягу аднаго парламенцкага дня Вярхоўны Савет зацвердзіў кандыдатуры прэм'ер-міністра рэспублікі, яго намеснікаў, а таксама міністраў унутраных і замежных спраў, міністра абароны, старшыню КДБ, прапанаваныя прэзідэнтам. Гэтым самым парламент даў магчымасць камандзе прэзідэнта найхутчэй уключыцца ў работу па выкананню перадвыбарчай праграмы, што асабліва важна, калі ўлічыць маючую адбыцца на пачатку жніўня сустрэчу Барыса Ельцына і Аляксандра Лукашэнкі.

Старшынёй Савета Міністраў Беларусі стаў Міхаіл Чыгір, які раней узначальваў Белаграпрамбанк, яго намеснікамі – Міхаіл Мясніковіч і Сяргей Лінг, што працавалі ў кабінеце Вячаслава Кебіча, а таксама Віктар Ганчар, намеснік мэра горада Маладзечна і Уладзімір Гаркун, старшыня Пастаяннай камісіі Вярхоўнага Савета па аграрных пытаннях, харчаванню і сацыяльнаму развіццю сяла. Сілавыя міністэрствы ўзначалілі: Анатоль Кастэнка – міністр абароны, Юрый Захаранка – міністр унутраных спраў, Уладзімір Ягораў – старшыня КДБ. Кіраўніком Міністэрства замежных спраў цяпер з'яўляецца Уладзімір Сянько, які да гэтага быў паслом у Вялікабрытаніі.

Аднак дзве кандыдатуры, прапанаваныя прэзідэнтам на высокія пасады ў дзяржаве, так і не занялі свае крэслы. Міністр фінансаў рэспублікі Сцяпан Янчук узяў самаадвод, і пакуль гэтыя абавязкі будзе выконваць яго намеснік Мікалай Румас. Не пашанцавала і Дзмітрыю Булахаву, які, па меркаванню прэзідэнта, павінен быў заняць пасаду старшыні Канстытуцыйнага суда. Дэпутаты, правёўшы тайнае галасаванне паводле гэтай кандыдатуры праз кабіны, аддалі Д.Булахаву толькі 132 галасы. Цяжка сказаць, чым кіраваліся нашы парламентарыі пры гэтым галасаванні: ці сапраўды надзвычай строгімі маральнымі меркамі да асобы кіраўніка вышэйшага суда рэспублікі, ці спрацавалі рэфлексы, калі высакакласны прафесіяналізм, інтэлігентнасць, прыстойнасць – рысы бясспрэчна ўласцівыя гэтаму маладому палітыку – становяцца нямілымі тым, хто імі не валодае.

Увогуле нечарговая сесія Вярхоўнага Савета прайшла ў спакойным рэчышчы і не падкінула нейкіх нечаканых сюрпрызаў. Трэба сказаць да гонару прэзідэнта, ён быў цвёрды і паслядоўны, адстойваючы сваіх кандыдатаў на высокія пасады ў дзяржаве. Як заўсёды, Аляксандр Рыгоравіч выказваўся прамалінейна, асабліва не карыстаючыся дыпламатычнымі хітрыкамі. Не здрадзіў А.Лукашэнка сваёй звычцы быць даступным для прадстаўнікоў прэсы. У перапынках сесіі ён ахвотна дзяліўся з журналістамі думкамі, між іншым, апошнія па-ранейшаму знаходзяцца ў рэчышчы яго перадвыбарчай праграмы. Зазначым, што і члены яго цяперашняй працоўнай каманды скіраваны на гэта.

Новаму прэм'ер-міністру Міхаілу Чыгіру наш калега з Беларускага радыё задаў такое пытанне: "У апошні час простаму чалавеку стала вельмі складана ўзяць крэдыт на спажывецкія патрэбы. У той жа час работнікам банкаўскіх структур, у прыватнасці Нацыянальнага банка, яны выдаюцца на самых выгодных умовах. Аб гэтым было прадстаўленне Генеральнага пракурора Беларусі старшыні праўлення Нацыянальнага банка. А вынікаў пакуль што няма. Як вы ацэньваеце гэта?" Прэм'ер адказаў, што такія факты яму вядомы з друку. І ён прызнае іх. На думку М.Чыгіра, з гэтай праблемай трэба разбірацца. Такім чынам, прэзідэнт са сваёй камандай ступілі на шлях, які мяркуюць увянчаць поспехам – жыццём, дастойным нашага народа. Мы ж па-ранейшаму гадаем: ці атрымаецца ў іх гэта?

Вольга ШАЎКО.

РЭПАРТАЖ У НУМАР

Хісткае шчасце абітурыента

□ **Ірына ЗАВАДСКАЯ, "ЧЗ"**

Афіцыйна абітурыенцкі марафон распачаўся 16 ліпеня. Але на самай справе гэты "стартавы стрэл" быў даволі ўмоўны. Пэўныя навучальныя ўстановы да вызначанай лічбы ўжо вывешвалі спісы фіналістаў, а некаторыя яшчэ толькі размяркоўвалі дні першых кансультацый.

Раней за іншых да фінішу прыйшла Тэатральна-мастацкая акадэмія. Дакладней, яе тэатральны факультэт. Натуральна, "датэрмінова" распачаўшы ўступныя экзамены. Бадай што, менавіта тут адбывалася самая жорсткая барацьба за месца, кожнае з якіх аспрэчвалі шасцёра прэтэндэнтаў — тых, хто быў допушчаны да агульнага конкурсу. Напачатку жадаючых было значна больш: адбор будучых "марафонцаў" звычайна пачынаецца яшчэ ў лютым, ад строга абмежаванай лічбы ў 150 заяў (на большую колькасць існуе своеасаблівы ліміт), а гарантаваны шанц трапіць у лік студэнтаў маюць толькі 16 аматараў тэатральнага мастацтва. Амаль паўгода выкладчыкі праводзяць кансультацыі, дзе адначасова вызначаюць спачатку будучых абітурыентаў і ўжо потым — студэнтаў.

Своеасаблівая адмета часу: сёлета, акрамя нашых суайчыннікаў, на факультэт залічаны яшчэ дзве дзяўчыны — з Польшчы і Амерыкі. Першая — па даўно існуючай абменнай праграме. Другая — зусім выпадкова. Сама прапанавала сваю кандыдатуру выкладчыкам, калі была тут разам з амерыканскай місіяй. Тыя заўважылі ў яе пэўныя здольнасці — і яшчэ ў маі займелі сабе новую студэнтку.

— Днямі быў хлопец з Італіі, — паведамляе прарэктар па навучальнай працы Андрэй Андрэевіч Каляда, — будзе праходзіць у нас стажыроўку. Зараз спешна вывучае мову... Дарэчы, француз, што вучыўся ў акадэміі ў мінулым годзе, доўга не затрымаўся менавіта з-за "моўнага бар'еру"...

Ледзь не ўсе знакамітыя акцёры з асобымі пачуццямі прыгадваюць свае ўступныя экзамены. Дзе, адпаведна іхнім расповядам, адбываецца вельмі шмат недарэчных і смешных рэчаў. Але абітурыенты тэатральнага факультэта сёлета не вельмі весялілі прыёмную камісію. Як высветлілася, Андрэй Андрэевіч іх часцей шкадуе, чым смяецца над недарэчнасцямі. Нядобра смяяцца над людзьмі, што ад хвалявання блытаюцца ў словах альбо, наогул, не прыходзяць на экзамен. І ўсё ж, прыпамінаючы мінулае, Андрэй Андрэевіч крыху ўсміхаецца, распавядаючы пра выпадак, калі абітурыентка, знерваваўшыся, раптам абвясціла: "Крылов. Петушка и Кукух". Хлопец, што быў наступным, таксама вырашыў уразіць камісію, гучна ўздыхнуў і выпаліў на ўсю залу:"Кандрат Крапіва. "Баб і дзеда"...

Ёсць такая "народная" думка, што ў акадэмію з'язджаюцца самыя прыгожыя дзяўчаты з усёй Беларусі. Андрэй Андрэевіч згадзіўся толькі з тым, што сярод абітурыентак прыгажунь сапраўды вельмі шмат. А вось сярод студэнтак — далёка не ўсе — "зоркі Галівуда". Бо тэатру наогул патрэбны розныя актрысы — характарныя, сацыяльныя... А знешнасць — яна не заўсёды паказчык таленту.

І ўсё ж, ведаеце, дзе вучацца "зоркі Галівуда"? У Беларускім дзяржаўным эканамічным універсітэце. Яшчэ дакладней — на камерцыйным факультэце. Ва ўсялякім разе, менавіта так лічаць Юра і Дзіма, трэцякурснікі таго ж факультэта, якія гэтымі днямі штораніцы прыходзяць сюды, каб "сачыць за парадкам". Такім чынам яны адбываюць практыку. А каб не вельмі сумаваць — разглядваюць абітурыентак. Па іх назіраннях, жаночай прыгажосцю вылучаецца таксама гандлёвы факультэт, дзе "вельмі шырокі выбар" эфектных дзяўчат. На факультэт міжнародных адносін маляваныя прыгажуні ішлі чамусьці ў мінулым годзе, а сёлета — усё больш "шэрыя мышкі". Пэўна, вельмі разумныя. Бо паступаць на самы прэстыжны факультэт універсітэта адважыцца далёка не ўсялякі — надта ўжо гэта складана. Праўда, конкурс тут не большы, чым на іншыя спецыяльнасці — прыкладна 3 чалавекі на месца.

Але і гэта — дастатковая падстава для абітурыенцкіх страхаў. Экзаменацыйных вынікаў Валерыя Баранава, напрыклад, чакае ўвесь яго Першамайскі пасёлак невялічкі населены пункт у Лідскім раёне, дзе "па-суседску" ўсе пра ўсё ведаюць. Вярнуцца назад, пад цікаўныя позіркі суседзяў — у даным выпадку проста сюжэт для фільма жахаў. Вельмі непакоіць і ўласная сярэдняя адукацыя — іншыя вунь пасля тэхнікумаў паступаюць...

Уладзімір з Наваполацка — якраз з такіх. Выглядае ён больш упэўненым, чым іншыя. Маючы за плячыма чырвоны дыплом тэхнікума, аднадушную бацькоўскую падтрымку і "прыроджаны азарт фінансіста", ён ужо зараз прыглядаецца да магчымых варыянтаў паправіць сваё будучае матэрыяльнае становішча, знайсці "левы" заробак у дадатак да студэнцкай стыпендыі.

Зрэшты, грошы — пытанне вельмі актуальнае не толькі для студэнтаў, але і для абітурыентаў таксама. Сярэдні кошт дапаможнікаў, што прапануюць ім купіць ля ўвахода ў навучальныя ўстановы — шэсць тысяч. А калі хто па нейкай там дробязі не набярэ патрэбнай колькасці балаў і наступны год чакаць не захоча — прыйдзецца вышукваць пэўную прыладу для вырабу грошыкаў. Бо 400 даляраў нават за год для "сярэднестатыстычнага" жыхара Беларусі — сума амаль астранамічная. Вось і ў Мінскім дзяржаўным лінгвістычным універсітэце (былым Інстытуце замежных моў) платны факультэт каштуе столькі ж. А што без студэнтаў ён не застаецца — дазваляе разлічваць конкурс, амаль гэтакі ж, як у эканамічным універсітэце. Ён (конкурс) мог быць і большым, але сёлета амаль у 2 разы павялічылі колькасць планавых месцаў...

Любы экзамен — банальная латэрэя, дзе выпадкова можа пашанцаваць, і гэтак жа выпадкова любыя планы і разлікі будуць зведзеныя да нуля. Менавіта гэта і хвалявала аднаго з татаў, якога я заўважыла за гарачай спрэчкай з выкладчыкам. Бацька прапаноўваў павялічыць колькасць тэстаў для праверкі ведаў абітурыентаў і зрабіць асноўны экзамен больш адкрытым — каб узровень моўнай падрыхтоўкі ацэньвалі не два выкладчыкі, як зараз, а многа больш, і нават "людзі з боку"— бацькі, напрыклад. Вось як у кансерваторыі, дзе ён працуе,— іншы раз на экзаменах прысутнічае да 25 чалавек. Да паступлення ў лінгвістычны універсітэт ягоная дачка рыхтавалася ледзь ці не з малалецтва. Сапраўды, будзе крыўдна, калі перашкодзіць якая дробязь, выпадковасць ці суб'ектывізм выкладчыкаў...

Калі рабіць высновы з сёлетняй "абітуры" (у студэнцкім асяроддзі гэтая падзея называецца менавіта так), прэстыж вышэйшай адукацыі застаецца даволі высокім. Сярэдні конкурс у большасць ВНУ — 3 чалавекі на месца. Так што, барацьба чакаецца сапраўды "да апошняй кроплі крыві". Нездарма ж першыя экзамены так помняцца ўсё жыццё...

Фота Сяргея БРУШКО.

ДЗЕВЯТАЕ НЕБА — ПАВЕДАМЛЕННІ, АТРЫМАНЫЯ ПА КАНАЛАХ СПАДАРОЖНІКАВАЙ СУВЯЗІ "ЧЫРВОНАЙ ЗМЕНЫ"

"Еўраньюс"

РУАНДЗІЙСКАЯ ТРАГЕДЫЯ: СТАРОНКА ЗА СТАРОНКАЙ

Трэць насельніцтва Руанды пакінула свае дамы.

Зыход амаль 2 мільёнаў руандзійскіх бежанцаў з краіны стварыў буйнейшы гуманітарны крызіс у свеце. Кожную хвіліну гіне чалавек. Міжнародны Чырвоны Крыж не ў стане дапамагчы ўсім. Прэзідэнт ЗША Біл Клінтан прыняў рашэнне аб выдзяленні 76 мільёнаў даляраў на правядзенне выратавальных аперацый.

СЁННЯ – АДКРЫЦЦЁ

Сёння ў Санкт-Пецярбургу адбудзецца ўрачыстае адкрыццё Гульняў Добрай волі — грандыёзных спаборніцтваў чатырохгоддзя.

"Суперчэннэл"

Чакаецца, што на іх будуць прысутнічаць кіраўнікі спартыўных арганізацый шэрагу краін, а таксама прэзідэнт Міжнароднага алімпійскага камітэта Хуан Антоніо Самаранч. На працягу двух тыдняў будуць спаборнічаць спартсмены больш чым са 170 краін. Тры з паловай тысячы атлетаў пазмагаюцца за ўзнагароды па 24 відах спорту. У спаборніцтвах возьмуць удзел і беларускія спартсмены — гімнасты, штангісты, весляры, лёгкаатлеты.

ПАПУАСЫ НАШАГА ЧАСУ

Французскі даследчык Патрыс Франсешы знайшоў на поўначы правінцыі Ірыан (Інданезійская частка вострава Новая Гвінея) невядомае племя папуасаў.

Дагэтуль там былі зарэгістраваны 252 розныя этнічныя групы. Сустрэча з племем адбылася 3 ліпеня ў джунглях за некалькі кіламетраў ад невялікага гарадка Набір. Паводле слоў Франсешы, жыхары племені ніколі не сустракалі белага чалавека. Яны ходзяць нават без набедраных павязак, ежу гатуюць на распаленых камянях, загортваюць яе ў лісце.

"ХОНДА" КОЦІЦЬ У АМЕРЫКУ

Развіваючы наступ на амерыканскі рынак, японскі аўтамабільны гігант "Хонда" аб'явіў аб планах павелічэння вытворчасці ў ЗША сваіх мадэлей аўтамашын.

Плануецца таксама падвоіць у бліжэйшыя пяць год экспарт у Паўночную Амерыку поўнапрывадных мадэлей і давесці яго да 150 тысяч аўтамабіляў.

"Уорлднэт"

ТУРСЕРВІС ПА-АЗІЯЦКУ

300 індыйскіх і замежных фірм, бюро падарожжаў, турыстычных агенцтваў, прадстаўнікоў гасцінічнага бізнесу, а таксама авіякампаній прымуць удзел у першай у рэгіёне канферэнцыі пад умоўнай назвай "Вандроўкі і турызм у Паўднёвай Азіі".

Яна будзе працаваць у Дэлі 23-25 верасня.

ТОЛЬКІ Ў ІЕРЫХОНЕ І ГАЗЕ

Ізраіль забараніў члену савета палесцінскай аўтаноміі Ахмеду Курэі прыбыць у Іерусалім для ўдзелу ў канферэнцыі інвестараў, якія маюць намер укласці свае капіталы ў раёнах самакіравання.

Растлумачыў такое рашэнне прэс-сакратар кіраўніка ўрада Ізраіля Адэд Бэн-Амі наступным чынам: уся дзейнасць улад палесцінскай аўтаноміі павінна ажыццяўляцца ў Іерыхоне і Газе.

"TV-5"

ІНЦЫДЭНТ НАД АДРЫЯТЫКАЙ

Верталёт італьянскіх ВПС АВ-212, які выконваў інспекцыйны палёт над паўднёвай зонай Адрыятычнага мора, зачапіўся корпусам за мачты кіпрскага сухагруза.

Інцыдэнт адбыўся ў праліве Атранта, пяць лётчыкаў і два маракі атрымалі раненні. Верталёт знаходзіўся на баявым дзяжурстве ў рамках аперацый па кантролю за выкананнем эмбарга, устаноўленага ААН у адносінах да былой Югаславіі.

(Працяг на 3-й стар.).

Дзяжурныя па выпуску перакладчык Людміла КАХАВЕЦ, рэдактар Якаў ЯСЭПКІН.

Бізнес-клас

Вядучая рубрыкі Вера ПАЛЯКОВА

Тэл. 68-28-52

ПАВЫШЭННЕ КУРСА "ЗАЙЧЫКА"?

Вось ужо на працягу трох тыдняў на біржавым рынку рэспублікі курс даляра да беларускага рубля застаецца практычна ў замарожаным стане, а за расійскі замест 13,82 даюць 13,18 беларускага рубля. На праведзеных 19 ліпеня таргах міжбанкаўскай валютнай біржы курс даляра склаў 1:27550, што толькі на 100 рублёў вышэй за адзнаку мінулага тыдня, а курс расійскага рубля застаўся без змен.

Практычна аднолькавыя першапачатковыя паказчыкі попыту і прапанавання ідуць з мінімальным адрывам адзін ад аднаго, а часам на таргі выстаўляецца валюты больш, чым заявак на яе куплю. У першую чаргу гэта дэманструюць "прадажныя" аб'ёмы расійскага рубля, якія ў апошні час амаль у два разы перавышаюць аб'ёмы попыту.

Эксперты лічаць, што пакуль змены ў палітыцы не могуць адчувальна і аператыўна ўплываць на фінансавы рынак. Аднак не трэба забываць расійскі вопыт, калі прэзідэнцкія выбары і выбары парламента ў Расіі адмоўна адбіліся на курсе рускай валюты.

Сярод аб'ектыўных прычын, якія зрабілі ўплыў на павышэнне кошту, называюць зніжэнне курса расійскага рубля адносна даляра на маскоўскай МВБ, што, зразумела, знізіла яго кошт і ў Беларусі. Сваю ролю адыгралі апошнія ўрадавыя распараджэнні і замарожванне цэн на тавары, а таксама агульнае зніжэнне прадпрымальніцкай актыўнасці ў летні сезон. Не выключаецца таксама магчымасць удзелу ў таргах інтэрвенцый Нацыянальнага банка. Апошні, праяўляючы прапанаванне сваімі валютнымі запасамі, дапамагае ўтрымліваць курс. Акрамя таго, на зніжэнне курса "спрацавалі" і атрыманыя рэспублікай у расіян крэдыты для пагашэння неплацяжоў за нафту і газ.

Прагнозы на тое, што выбары прэзідэнта і змена палітычных лідэраў у рэспубліцы абясцэняць і без таго "слабыя" беларускія рублі яшчэ амаль ці не ў два разы, не апраўдаліся. Нават інфляцыйныя працэсы, якія звязаны з павышэннем мінімальнай заработнай платы да 100 тысяч рублёў, пакуль не зрабілі значны ўплыў на сітуацыю.

Аднак, безумоўна, пры зніжэнні аб'ёмаў вытворчасці і пустой казне ў рэспубліцы гаварыць аб стабілізацыі фінансавага рынку рана.

БЕЛІНФАРМ.

ЛЕПШЫ БУДЫНАК – ЛЕПШАМУ БАНКУ

На сённяшні дзень банк "Пошук" з'яўляецца адной з найбольш устойлівых фінансавых структур Рэспублікі Беларусь. Хутка ў цэнтры беларускай сталіцы будзе ўзведзены будынак новага адміністрацыйнага комплексу гэтага банка. Праект, паводле якога будзе весціся будаўніцтва, прызнаны лепшым архітэктурным творам года. Саюз архітэктараў Беларусі на ўрачыстым падвядзенні вынікаў конкурсу лепшых архітэктурных твораў адзначыў гэту работу, выкананую творчай майстэрняй мінчаніна Барыса Школьнікава, першай прэміяй у 125 даляраў.

Увогуле, у конкурсе прынялі ўдзел некалькі дзесяткаў твораў архітэктараў з усёй Беларусі. Другое месца атрымала работа творчай майстэрні А.Андраюка з Брэста: праект будынка аддзялення Брэсткамбанка ў Пінску.

РЭЗЕРВ ЯШЧЭ ЁСЦЬ

У гэтым годзе агульная сума крэдытаў, што прыцягнуты на Беларусь, можа павялічыцца да 2 мільярдаў даляраў з 1,2 мільярда. Гэта складзе 30 працэнтаў да валавога нацыянальнага прадукту рэспублікі.

Паводле падлікаў Міністэрства знешнеэканамічных сувязей Беларусі, такая сума знешняй запазычанасці цалкам адпавядае крытэрыям, па якіх Сусветны банк вызначае валютную бяспеку краіны. Згодна з ягонай методыкай гэты доўг можа дасягаць і 50 працэнтаў ВНП дзяржавы. Таму не ўсе рэзервы яшчэ вычарпаны.

ЭКАНОМІКА

На прызбе мінулага не адседзішся

Аповед другі: маёмасць — гэта не проста словы...

□ **Валянцін БАРЫСЕВІЧ, "ЧЗ"**

(Пачатак у №79)

Паперы адкрытага акцыянернага таварыства "Будаўніча-мантажны трэст "Беларусьзаводбуд" у парадку: ёсць акты на права пастаяннага карыстання былой дзяржмаёмасцю (тэхнікай, памяшканнямі, абсталяваннем), дакументы аб прыватызацыі маёмасці на 900 мільёнаў рублёў, якую выкупілі на свае заробленыя грошы. Дзесьці на пяцьдзесят працэнтаў ад кошту асноўных фондаў вытворчасці зарэзервавана на чэкі. Адным словам, не гэтак ужо шмат вады сплыло ў Свіслачы з таго часу, калі, ацаніўшы і ўзважыўшы магчымасці, адчуўшы павевы часу, тут цвёрда вырашылі: ніхто пра іх не паклапоціцца. Надышоў момант браць сітуацыю ў свае рукі. Ды і, па праўдзе кажучы, не хацелася ім страчваць занятых пазіцый. Тут з 1989 года працавалі на арэндзе, адчувалі перавагі калектыўнага гаспадарання ды і прыбытак пэўны мелі. Карацей кажучы, да рынку згуртаваны калектыў ішоў з маёмасцю і грашыма.

"Аднак нам той-сёй сёння спрабуе прад'явіць прэтэнзіі, маўляў, адкарміліся на шыі трактарнага, а цяпер, разумнікі, адлучаюцца: заняліся зменай шыльдаў, дзяльбой калектыўнага пірага, — абураўся намеснік кіраўніка акцыянернага таварыства БМТ "Беларусьзаводбуд", старшыня прафкама Уладзімір Карнееў. — Гэткім не пашкодзіла б пазнаёміцца з перадгісторыяй узнікнення АТ. Дык вось у свой час, у недалёкім мінулым, мы працавалі ў сістэме ВА "Харкаўрамбудмантаж", пасля падпарадкоўваліся ўсесаюзнаму аб'яднанню "Саюзтрактарараммантаж", ВА "Аўтарамбудмантаж". Дарэчы, гаспадароў было шмат, а вось карысці..."

Тут трэба падкрэсліць, што калектыў будаўніча-мантажнага трэста, а цяпер АТ, сапраўды, — калектыў аднадумцаў, які мае пазітыўны вопыт і здольнасці рашаць задачы любой складанасці. Здаецца, зусім нядаўна яны паспяхова задавальнялі патрэбы першачарговых заказчыкаў у Вільнюсе і Гомелі, адпаведна на заводах паліўнай апаратуры і пускавых рухавікоў, пэўныя аб'ёмы будаўніча-мантажных работ выконвалі на "Гомсельмашы", Мінскім заводзе шасцерань, Тульскім камбайнавым і Адэскім заводзе аўтапрычэпаў. І, натуральна, пашыралі вытворчыя магутнасці, набывалі тэхніку і абсталяванне. І, такім чынам, разважае Уладзімір Сяргеевіч, багацце цяперашняе збіралася па крупінках. Зрэшты, не толькі ён так сцвярджае. Той жа думкі і начальнік БРМУ Яўген Кірэйчык.

"Цяпер, што тычыцца ўзаемаадносін з ВА "Мінскі трактарны завод", — прадоўжыў Карнееў. — У свой час, а менавіта 6 сакавіка 1990 года, Міністэрства аўтамабільнага і сельскагаспадарчага машынабудавання СССР выдала загад "Аб стварэнні ў г.Мінску будаўніча-мантажнага трэста "Беларусьзаводбуд" пры ВА "Мінскі трактарны завод", дзе чорным па белым была вызначана мэта: "Для рэалізацыі рашэнняў па безумоўнаму выкананню заданняў комплекснай праграмы, паскарэнню рашэння жыллёвай праблемы на прадпрыемствах Міністэрства сельскай гаспадаркі СССР, зацверджанай загадам-пастановай Мінаўтасельгасмаша і ЦК прафсаюза рабочых аўтамабільнага і сельскагаспадарчага машынабудавання ад 8 снежня 1987 года № 141/646, а таксама для вырашэння пытанняў, звязаных з тэхпераўзбраеннем ВА "Мінскі трактарны завод", са згоды Савета Міністраў (пісьмо № 02 (140—22), было загадана стварыць у горадзе Мінску пры ВА МТЗ будаўніча-мантажны трэст з будаўнічымі ўпраўленнямі ў Бабруйску, Смаргоні і гасразліковым участкам у Віцебску.

Але, працуючы пры трактарным заводзе, наш трэст з'яўляўся юрыдычнай асобай. Гэта значыць, у пэўнай меры мы і тады былі самастойнымі і незалежнымі, мелі свой разліковы рахунак. А сёння, у новых умовах, — тым больш. Аднак гэта акалічнасць не вызваляе нас ад рашэння задач, звязаных з будаўніцтвам жылля, тэхпераабсталяваннем цэхаў ВА МТЗ. Наадварот, мы яшчэ больш зацікаўлены ў задавальненні інтарэсаў нашага асноўнага заказчыка, а ў далейшым маем намер выйсці на якасна новы ўзровень супрацоўніцтва. Вось таму першае, з чаго пачалі, — вырашылі ўмацаваць вытворчую базу: выкупілі і сталі заснавальнікамі асфальтавага завода, што недалёка ад Смалявічаў. Для патрэб іх адбудовы выдзелілі ў свой час трыццаць мільёнаў рублёў. Ствараем уласную базу ў Гомелі. У пачатку гэтага года запусцілі завод будаўнічых канструкцый у Бабруйску, які набылі, як "незавяршонку". А што зробіш — жыць жа трэба!"

Так, тут своечасова засвоілі сутнасць бягучага моманту: рыначная эканоміка — гэта адно. А база для эфектыўнай рыначнай эканомікі — гэта зусім другое. Бо "Беларусьзаводбуд" не нейкае там камерцыйнае падраздзяленне, а чыста вытворчае. І асноўны прыбытак — ад выкананага аб'ёму будаўніча-мантажных работ, ад колькасці асвоеных сродкаў. У прыватнасці, цяпер яны, як генпадрадчыкі, будуюць жылыя дамы для калектываў мінскіх трактарнага і маторнага заводаў. Вось-вось будуць здадзены ў эксплуатацыю каробкі васьмідзесяці-, сямідзесяці- і саракакватэрных дамоў па вуліцы Чакаліна і Солтыса. Мантаж іх вялі рабочыя падначаленага трэсту Першага будаўнічага ўпраўлення. Акрамя іх у склад акцыянернага таварыства ўваходзяць УМБР, БРМУ, РБУ, якія таксама выконваюць свае пэўныя спецыфічныя вытворчыя задачы на аб'ектах МТЗ.

(Працяг у наступным нумары).

НАВІНЫ МЕДЫЦЫНЫ

Вас чакаюць у "Радоне"

Першых адпачываючых прыняў санаторый "Радон" у Дзятлаўскім раёне.

Доўгім быў лёс новабудоўлі. Яшчэ 10 гадоў таму, калі геолагі выявілі па берагах рэчкі Малчадкі запасы каштоўнага газу, было вырашана пабудаваць тут санаторый. Але, як часта ў нас бывае, усё штосьці перашкаджала, чагосьці не хапала... І вось ідэя ўвасобілася ў рэальнасць.

У новым санаторыі з дапамогай радону будуць лячыць парушэнні апорна-рухальнага апарата, артрыты, артрозы, ішэмічную хваробу сэрца, цэрэбральныя хваробы і многае іншае. Санаторый добра аснашчаны. Тут многа фізіятэрапеўтычных кабінетаў, інгаляторый, ёсць нават такая рэдкая ў іншых здраўніцах сухая вуглякіслая ванна — рэабокс. Да паслуг пацыентаў — кабінеты звычайнага і падводнага масажу, зала ЛФК, клініка-біяхімічная лабараторыя, ёсць свой апарат ультрагукавога даследавання. У санаторыі "Радон" працуе 12 дыпламаваных урачоў, 60 чалавек сярэдняга медыцынскага персаналу. А ўсяго абслугоўвае тут адпачываючых каля 300 чалавек.

"Радон" — да вашых паслуг.

НА ЗДЫМКАХ:
- **Так выглядае санаторый "Радон", што ў Дзятлаўскім раёне.**
- **У адным з вестыбюляў санаторыя "Радон". Сучасны дызайн інтэр'ера садзейнічае добраму адпачынку.**

Раман КАБЯК, БЕЛІНФАРМ. Фота аўтара.

ЁСЦЬ ІДЭЯ!

"Мастацтва" — інакш "тэхніка"

□ **Ірына ЗАВАДСКАЯ, "ЧЗ"**

Упэўнена, кожнаму з нас не раз даводзілася назіраць за тварамі сваіх суайчыннікаў. Вельмі сумнае відовішча. Асабліва дзе-небудзь у транспарце, на пачатку новага працоўнага дня. Агульны дрэнны настрой, агульная заклапочанасць незлічонымі жыццёвымі дробязямі... Што зробіш — у кожнага хапае сваіх праблем, каб нават у сонечнае надвор'е твары пахмурнелі, гатовыя праз хвіліну распачаць свой уласны дождж... І ўсё ж давайце на нейкі час забудземся на непрыемнасці і пагаворым пра што-небудзь прыгожае, вечнае. Пра мастацтва, нарэшце.

Не ведаю, як вас, а мяне заўсёды здзіўляў той факт, што большасць агульнапрызнаных сусветных геніяў ад суайчыннікаў цярпелі хіба што папрокі ды насмешкі. Гімны ў гонар скандальных для свайго часу дзеячаў мастацтва чамусьці ледзь не заўсёды складаліся пасля іхняй смерці. Яно і вядома: пакуль грамадства асэнсуе падзеі, што адбыліся, пакуль пачне іх па-новаму ўсведамляць — менавіта так, як гэта зрабіў некалі адзін з многіх, — пройдзе не год і не два...

Грамадства развіваецца па пэўных законах. Ёсць свае заканамернасці і ў мастацтва. Дакладней, у мастацкіх сістэм, да якіх, увогуле, можна прывесці ўсё мастацтва. Аказваецца, гэтыя сістэмы ў пэўным сэнсе зусім не адрозніваюцца ад тэхнічных і ўсялякіх іншых. Развіццё любой з іх адбываецца па своеасаблівай крывой: напачатку сістэму не разумеюць і нават адвяргаюць нешматлікія апантаныя, што яе ствараюць, жывуць хіба што на адной сваёй апантанасці. Потым энтузіястаў робіцца ўсё больш, і нарэшце з'яўляюцца людзі, якім ужо добра развітая сістэма пачынае прыносіць выгады. Людзі, што няблага жывуць аднымі толькі размовамі пра сістэму (у дачыненні да мастацтва гэта шматлікія крытыкі і мастацтвазнаўцы). У рэшце рэшт, сістэма робіцца масавай і... спыняецца ў развіцці. Тыя, што некалі так добра зараблялі на ёй, пачынаюць штучна ствараць ілюзію яе патрэбнасці і навізны. Напрыклад, можна ўзяць тыя ж чэхаўскія п'есы, калі напачатку іх абвяшчалі "пошлымі і бездухоўнымі", пасля ўсе былыя "мінусы" ператварыліся ў "плюсы", а зараз гэтыя творы выклікаюць сапраўдную цікавасць толькі ў нешматлікіх эстэтаў і даследчыкаў... Можаце прыкласці гэтую тэорыю практычна да любой галіны чалавечай дзейнасці (нават да сучаснай школы) і пераканаецеся ў яе справядлівасці. Узнікла яна зусім не на пустым месцы. Гэта — вынік абагульнення шматлікай інфармацыі, даследаванняў мноства разнастайных звестак — пра мастацтва і не толькі. Напэўна, ужо здагадаліся: так, гэтая навінка таксама належыць ТРІЗу. Менавіта тут прынцып тэхнічных вынаходстваў быў упершыню прыменены да мастацтва.

Цалкам з вамі згодная — на першы погляд гэта проста кашчунства. Між іншым, мастацтва нам старажытнагрэчаскай вымаўляецца менавіта як... "тэхне". І любы від мастацтва ў сваім развіцці падпарадкоўваецца пэўным матэматычным прынцыпам. Што гэта за прынцыпы — гаворка асобная і вельмі доўгая. Але хачу прыгадаць адзін маленькі выпадак, што паведаміў мне Юлій Мурашкоўскі, даўні "трызавец", які займаецца вывучэннем мастацкіх сістэм (вясною ён быў у Мінску з уласным цыклам лекцый для нашых педагогаў і наогул для ўсіх зацікаўленых). Дык вось, у студэнцкія гады спадар Мурашкоўскі захапляўся рок-музыкай і меў самае прамое дачыненне да факультэцкага рок-ансамбля. Прааналізаваўшы колькі найбольш папулярных "бітлаўскіх" кампазіцый, ён, на той час ужо знаёмы з ТРІЗам, вызначыў некалькі ўдалых спалучэнняў гукаў і ў выніку стварыў некалькі ўласных даволі прыстойных мелодый. Не з натхнення, а на чыстай "тэхніцы"... Потым, на працягу шматгадовых даследаванняў, высветлілася, што таленавітыя знаходкі ў жывапісе, музыцы, кіно можна папросту... пралічыць. Зыходзячы з адной толькі логікі і асноўнага трызаўскага прынцыпу вырашэння супярэчлівасцей. Такім чынам, гісторыю сусветнага мастацтва можна спасцігнуць за значна больш кароткі тэрмін і нават спрагназіраваць пэўныя шляхі развіцця асобных яго відаў... Спытаецеся, да чаго я ўсё гэта вяду? А да таго, што пасля курса "Гісторыі сусветнай культуры і літаратуры" ў галовах большасці старшакласнікаў застаецца суцэльная каша са шматлікіх кавалачкаў разнастайнай інфармацыі. З нулявой цікавасцю да той самай культуры. Існуе думка, якая ў даным выпадку ўсё тлумачыць: не ўсе здольныя ўспрымаць мастацтва. Трызаўцы ж сцвярджаюць зусім адваротнае: важна не што, а як вывучаць. Ужо распрацаваны (і распрацоўваецца далей) вельмі цікавы курс гісторыі сусветнай культуры "ад ТРІЗа", які цудоўна адпавядае мэтам школьнага навучання. Калі для творцаў карысць трызаўскіх распрацовак — рэч спрэчная (усё ж не ўсё, не ўсё ў мастацтве — чыстая тэхніка, прапановы "трызаўцаў" — толькі адзін з магчымых шляхоў да паўнавартаснай творчасці), то для вучняў найлепшай сістэмы, бадай, і не выдумаеш. У адваротным выпадку даўняя ідэя "расціць у школе гарманічна развітых людзей" відавочна асуджана на чарговы правал. Не цяжка зразумець добрыя намеры тых, хто рэкамендаваў школьнікам новы курс, але чамусьці ў іх не ўзнікла зусім натуральнага пытання — хто менавіта будзе выхоўваць у пяшчотных душах сучасных падлеткаў, чыстых... не, падобных больш на класную дошку да ўрока (дзе можа быць панапісана мноства ўсялякай лухты, акрамя таго, што павінна там быць), — цягу да прыгожага. Таму і атрымалася, што ў невялічкіх сельскіх школах курс сусветнай культуры выкладаюць... настаўнікі фізічнай культуры. Часта зусім не "фанаты" першай з гэтых дзвюх "культур"...

Ведаеце, хто наведвае зараз, пад час школьных канікулаў, выставы сучасных мастакоў? Замежныя дэлегацыі і турысты з іншых гарадоў. Але не школьнікі, якія, магчыма, заўтра з азартам будуць кідаць камяні ў таго, каго потым іх нашчадкі абвесцяць яшчэ адным з сусветных геніяў...

ПАРТРЭТ У ІНТЭР'ЕРЫ

Гатычная постаць сучасніка

Завяршыўся прэзідэнцкі выбарчы марафон. Як і іншыя газеты, часопісы, электронныя СМІ ,"Чырвоная змена" вяртаецца і яшчэ не раз будзе вяртацца да нядаўніх падзей, іх галоўных удзельнікаў. Чытачоў, безумоўна, зацікавяць не толькі рэтраспектыўны аналіз палітычнай сітуацыі, яе публіцыстычнае асэнсаванне, а і партрэты палітыкаў, набыўшых апошнім часам (не без дапамогі журналістаў) вядомасць і папулярнасць. Сёння мы адкрываем рубрыку "Партрэт у інтэр'еры" і запрашаем да сябе ў госці палітыкаў і палітолагаў, дэпутатаў і партыйных лідэраў, усіх, каго цікавяць падзеі на палітычнай авансцэне Беларусі і хто мае свой пункт гледжання на з'явы ў "вялікай палітыцы".

□ **Якаў ЯСЭПКІН, "ЧЗ"**

У кожнага народа ёсць аўтарытэты, да якіх прыслухоўваюцца, якім людзі працягваюць верыць, калі, здаецца, верыць няма каму. Няма на Беларусі духоўных стаўпоў такіх памераў і сілы свячэння, як Сахараў і Салжаніцын. Ёсць іншыя, мабыць, і іншы — Васіль Быкаў. Ягонаму слову вераць. Таму адметнае значэнне набывае самы факт падтрымкі пісьменнікам Зянона Пазьняка, фігура і вобраз якога нават сёння (пасля паяўлення ў друку шэрагу артыкулаў) знаходзіцца ў цяні ці пад сціплымі промнямі ангажыравана-папяровага сонца публічнасці. Чаму так? Цяжка знайсці ў інфармацыйным патоку памяркоўны погляд, не палярызаваную адзнаку. І думкі Васіля Уладзіміравіча ўплятаюцца ў такую палярна-зададзеную агульную канву пад журналісцкімі пёрамі, што не толькі церпяць ад штампаў-клішэ, а і страчваюць пэўную сэнсавую трываласць.

Бывае, вобраз Пазьняка пакрываецца сусальным золатам і нібыта адрываецца ад зямлі, чаму людзі, маючыя занадта багаты вопыт успрымання савецкай прапагандысцкай хлусні з адваротным знакам, папросту не могуць давяраць. Гэты сіндром недаверу бумерангам вяртаецца з недалёкай мінуўшчыны і б'е "па сваіх" (хаця ўлічыць такую акалічнасць было не занадта складана). Падобных прыкладаў зашмат, адзін з яркіх — артыкул У.Падгола "Невядомы Пазьняк" ("Народная газета" за 18 мая бягучага года). Адна-дзве цытаты: "...камуністы, з якімі даводзілася размаўляць, горка шкадавалі: "Як нам не хапае такога лідэра, як Пазьняк — адданага ідэі і таленавітага палітыка!" Ягонае жыццё — бясконцая разведка боем, ён увесь час наперадзе. (...) "Фронт выратаваў людзей ад бяспамяцтва, — кажа Пазьняк. — Фронт выратаваў людзей ад чарнобыльскай смерці, зараз мы змагаемся з карупцыяй". (...) "Кожную раніцу Пазьняк пачынае з малітвы..." І г.д. Напісаны ў такой стылістыцы артыкул-ода наўрад ці мае шанцы дайсці да сэрцаў людзей.

Бывае і іншае, магчыма, бывае і часцей, асабліва ў афіцыёзных выданнях, калі вобраз Пазьняка малюецца змрочнымі фарбамі і пра яго складаюць ледзь не шайтанскія суры (сатанінскія вершы па аналогіі з С.Рушдзі). Не будзем цытаваць такія "творы", хаця іх багата. Любы аднабаковы падыход, незалежна ад зададзенай скіраванасці, разважлівы чытач не ўспрымае. Аднак справа робіцца, уяўны вобраз энергетычным двайніком сыходзіць з папяровых аркушаў і, што верагодна, у свядомасці часткі грамадства набывае рэальныя абрысы. Трэба зазначыць: Зянон Станіслававіч не раз даваў падставы для нападкаў, абурэння адных і непаразумення, здзіўлення другіх. Карацей кажучы, удзячная глеба пад "кветкі зла", узрошчаныя на друкаваным іржэўніку ягонымі праціўнікамі, была і ёсць. Балазе, нядаўна (хай і на кароткі час) у яго паявілася магчымасць пазбавіць свой вобраз ад ружова-залачонага ці цёмнага налёту, паўстаць перад рэспубліканскай тэле- і радыёаўдыторыяй, сказаць тое, што лічыць патрэбным. Была агучана і надрукавана праграма адраджэння, дакладна выкладзены прынцыпы і меркаванні. Мы не маем намеру аналізаваць усё гэта, а зробім спробу паглядзець на пытанне, перамясціўшы ў прасторы самую лінзу рэчаіснасці, праз якую праламляецца вобраз Пазьняка. Бо на ёй ляжыць (аб чым лёгка здагадацца па публікацыях) сетка бягучых дзён у ліхаманкавай аблямоўцы выбарчай імпрэзы. Між тым палітык, пра якога Васіль Быкаў гаворыць: "...я даўно бачу стромкую, гатычную фігуру Зянона Пазьняка, які ў поўнай меры валодае ўсімі дадзенымі, неабходнымі для незаўраднага лідэра нацыі", патрабуе пільнай увагі. Тут нельга памыліцца.

Думаецца, у шэрагу нядаўніх удзельнікаў прэзідэнцкіх выбараў асоба Зянона Пазьняка не проста з'яўлялася самай адметнай, а і стаяла асабняком. Жаданне ацэньваць яе, зыходзячы са стандартных канонаў, у палітычным вымярэнні, мабыць, памылковае. Хаця Пазьняк, здаецца, цалкам у палітыцы, прэтэндаваў і на прэзідэнцкую пасаду, не пакідае прадчуванне-ўражанне: сярод гэтых людзей ён чужынец. Вароны лятаюць зграямі, арол лунае адзін. Ён не чалавек натоўпу, хутчэй, чалавек, зацягнуты сутаргавай будзённасцю ў гарачку ідэалагічнай (палітычнай) барацьбы. І выконвае абумоўленую класічнымі рамкамі жанру трагічную ролю героя, лёс якога (пачынаючы з антычнага эпасу) — пакутаваць за ўсіх. Напрыканцы такога дзеяння героя ўжо няма, застаецца хор (народ). Ці толькі гeроіка зацягнула яго на шлях барацьбы і змаганняў? Не яна адна. Але не ў тым сутнасць. Важна, што дзеянне распачалося, энергія збавення, якая валодае ўсімі намі, не можа знікнуць сама па сабе. Пазьняк не ў стане выйсці з вобраза, не паламаўшы перадумовы, а яны — вечныя: запаведны код ніхто на зямлі не ведае. Гэты вобраз, калі і падпарадкоўваецца разгляду, дык праз прызму культуралогіі. Таму што ў палітыцы лёс Зянона Станіслававіча — быць у апазіцыі, а лепшая і галоўная перамога — паражэнне на выбарах.

Такое ўражанне складваецца невыпадкова, прычым, як падаецца, сам Пазьняк лепш за іншых разумее свае блізкія і больш далёкія мэты. Характэрна, што на брыфінгу, пасля завяршэння збору подпісаў у падтрымку прэтэндэнтаў, ён нібыта выпадкова прагаварыўся: БНФ — не арганізацыя аднаго дня, калі прэзідэнцкія выбары будуць прайграны, гэта толькі дапаможа на будучых выбарах у парламент. Дададзім — і ў будучых змаганнях за прэзідэнцтва. Учарашняя і цяперашняя задача, бадай, заключалася і заключаецца ў тым, каб набраць палітычную вагу. Хаця, паўторымся, у палітыцы дзейнічаюць зусім іншыя стандарты, чым, скажам, у мастацтвазнаўстве. А постаць Пазьняка па многіх прыкметах з парадку менавіта мастацкіх вобразаў, натур, якія амаль цалкам належаць (чым і цікавыя) культуры. Адсюль даволі безаглядныя (што, напрыклад, немагчыма пры разлічаным жаданні перамагчы) заявы, артыкулы, выступленні.

Усім ім уласцівая артадаксальнасць, увогуле дзівосная для чалавека мастацтва. Пазьняк жа — мастацтвазнаўца, археолаг, паэт, аб чым, дарэчы, гаварылася пад час перадвыбарчых праграмных выступленняў на радыё і тэлебачанні. Цяжка аб'ектыўна меркаваць пра талент, напрыклад, Пазьняка-паэта (з-за адсутнасці вершаваных зборнікаў), але ягоны крэн у палітыку, безумоўна, мае свае прычыны і тут, на ніве палітыка-ідэалагічных набыткаў, "гатычная" постаць нашага сучасніка стаіць пад крыштальнаяснымі промнямі публічнасці. Магчыма, менавіта творчая незадаволенасць сабой, няўдалая спроба цалкам рэалізавацца ў культуры і стала адным з падсвядомых непазбежных памкненняў, якім чалавек не ў стане супраціўляцца. Што датычыцць палітычнага асэнсавання рэчаіснасці, тут (паўторым, акрамя пэўнай артадаксальнасці) Пазьняк дэманструе не проста высокі інтэлектуальны патэнцыял, а — і гэта вельмі характэрна — творчасць мастака, пафас паэтычнай натуры, талент ледзь не рэлігійнага прапаведніка. Хаця ён не пажадаў некалькі тыдняў таму цалкам выкарыстаць прамы эфір з найвялікшай эфектыўнасцю, нават і запісаныя на плёнку блокі з разважлівымі меркаваннямі-прамовамі не зніклі пад мармуровай плітой часовага несупадзення. Наадварот, многія ўдалыя запісы, нібыта залатыя зліткі, набывалі яшчэ больш магічны і таямнічы бляск. Прытым, на другі і трэці планы адыходзіла сутнасць палітыка-ацэначная, якая папросту выглядала дубляжом як прамоў Пазьняка ўзору апошніх гадоў, так і шэрагу публікацый і выступленняў расійскіх палітолагаў. Парадаксальна, але факт: гістарычна-сітуацыйныя аналітычныя адкрыцці Пазьняка — паўтор, маскоўскае рэха (напрыклад, артыкулы пра Леніна і г.д.), хаця там і пануе "сатанінская ідэалогія". Але паўтор з нацыянальным рэфрэнам, ад чаго ён падаецца, на першы погляд, арыгіналам. Відавочна адно: ззянне нацыянальнага німба над асобай, адметна-каларытная аблямоўка вакол яе робіць постаць Зянона Пазьняка (і, зразумела, не толькі яго, вось у чым адзін з сакрэтаў нацыянальнай арыентацыі пісьменнікаў і наогул людзей творчага асяроддзя) важкай і стабільнай на фоне імклівых змен палітычных дэкарацый.

Дэкор жа сярэднявечча (што пільна, хай і падсвядома, заўважыў мудры Васіль Уладзіміравіч) выйшаў на святло зусім невыпадкова. СССР, гэты дом містычных агнёў, зруйнаваўся, і гіганцкі імпульс атрымалі прыцемкавыя, д'ябальскія сілы. Тыя ж эканамічныя рэформы праходзяць нібыта пад сонцам сярэднявечча, разгубленасць пануе ў грамадстве. Жорсткі час пошуку шляхоў да новых агнёў-маякоў, аб якім і сапраўды магчыма пісаць гатычным мінускулам (почырк лацінскага пісьма эпохі сярэднявечча). Багата падстаў і для аналогій явы апошніх імгненняў другога тысячагоддзя з "The Gothic novel" (гатычным раманам ці "раманам жахаў"), чорным апаведам, у якім дамінуе адлюстраванне звышнатуральнага, жудаснага. Дзе яны, сучасныя Радкліф, Палідоры, Мэцьюрын, ці не побач? Іхнія залатыя пёры, дарэчы, бо самы час выклікае да жыцця стромкія, гатычныя фігуры.

Крыху адзінокая постаць Пазьняка так і бачыцца ў архаічным бляску "сонца адраджэньня". Аднак касмічная прастора (адсюль пэўны касмізм ягонага вобраза, у прыватнасці, і ў падачы Васіля Быкава), нібыта прайшоўшы гістарычны тыгель, ператварылася ў нейкі музейны калідор, па якому Пазьняк прыйшоў да сучаснікаў. Паўторымся, што не маем намеру аналізаваць у дэталях мэтавыя прыярытэты БНФ (можна толькі сказаць аб іх нерэальнасці на зыходзе другога тысячагоддзя новай эры), але адзначым пэўную сугучнасць менавіта з нечым, што было ў гісторыі, што магчыма разглядзець, калі доўга, ледзь не гадамі ўглядвацца ў смугу пазачасавай рэтраспектывы. Своеасаблівая беларуская архаіка невыпадкова валодае свядомасцю Пазьняка, даследчыка і знаўцы археалогіі і архітэктуры позняга сярэднявечча. Ён паволі рухаўся ад навукова-атрамантнай руціны да палітычных узрушэнняў, міжволі паўтарыўшы шлях многіх. Такая тэндэнцыя набыла выключную сілу ў постсавецкім грамадстве пасля падзення сцяны забароны на ўсялякі рух. Людзей штурхала ад навукі і культуры ў увогуле дастаткова прымітыўную палітыку — як геніяў (Сахараў, сёння, здаецца, і Салжаніцын), так і няўдалых ці шэраговых навукоўцаў, літаратараў, мастакоў. Але гэта — тэма асобнай размовы.

Зусім невыпадкова чулы да слова Васіль Быкаў ужыў пры характарыстыцы Зянона Пазьняка эпітэты-прыметнікі "стромкі, гатычны". Лепш не скажаш. Такі грунтоўны вобраз можа ўзнікнуць у падсвядомасці. Менавіта гатычны: тут і рэлігійнасць, і часовая дакладнасць. Фігура не з сучасных, вобраз не з сённяшніх. Таму другарадным выглядае палітычны флёр, бел-чырвона-белая тога, якой ахутваюць і ўбіраюць Пазьняка ягоныя паплечнікі. Вядома, сёння ім валодаюць не сярэднявечныя страсці, а цяперашні збег акалічнасцей, але ж напал той самы. Палаючы позірк Зянона пад час, напрыклад, прамоў на мітынгах дый у парламенцкім рысталішчы магнетычна прыцягваў і прыцягвае ўвагу відавочцаў. Бадай, аднаго не ўлічыў Васіль Уладзіміравіч. Паняцце "готыка" (аб чым гаварылася вышэй) мае і другі, прычым не менш распаўсюджаны сэнс, не належыць цалкам архітэктуры і часу. Гатычны або "чорны" раман, значыць, страшны, з абавязковай наяўнасцю д'ябальскіх сіл, здаўна скарыў цывілізаваны свет. Гатычны — сінонім страшнага. Сучаснікі нашы згадаюць і пра славуты фільм жахаў "Готыка". Прынамсі, ёсць прастора для сімволікі і алюзій.

Пазьняк — інтэлектуальны і таленавіты чалавек, пацярпеўшы ад Савецкай улады, навуковец і мастацтвазнаўца, выклікае сімпатыі. Ягоная скіраваная на безумоўную перамогу барацьба за панаванне гістарычнай праўды выклікае павагу. Аднак па сваёй дарозе ён будзе ісці ў адзіноце, па той палявой (паводле Хайдэгера) дарозе, якую абраў сам. Яна паралельная палітычнаму гасцінцу, па якім крочыць двайнік не двайнік, але ж Пазьняк — лідэр БНФ. Калі на ёй і ёсць церні, яны наўрад ці прывядуць да зорак. Цярністы шлях не заўсёды сведчыць аб правільнасці напрамку, аб тым, што ён вядзе да Храма. Ракавая асаблівасць жыццёвых шляхоў не дае дазволу змяніць дзесьці ў сярэдзіне накірунак, нават, калі паявіўся компас ці больш высокі арыенцір і паказваюць яны на памылковасць абранага вектара памкненняў. Д'ябальскі міраж, свяшчэнны агонь гарыць-знікае наперадзе — чалавек ідзе. Бывае, што і ведаючы пра згубнасць руху ўнікуды. Бо верыць у анёла-захавальніка.

Пазьняк-паэт упэўнены ў правільнасці шляху, ён — вандроўнік па натуры, па зоркаваму загаду.

"Багаслаўёны рыцар на шляху
І конь яго
Залатагрывы, агнявы,
Багаслаўёны."*

* *"Народная газета" за 13.05.94 года.*

* *Урывак з верша З.Пазьняка "Багаславеньне рыцару", 1988 г.*

"ПАШТАЛЬЁН ЗВОНІЦЬ ДВОЙЧЫ"

Назва славутага кінашэдэўра прыгадваецца невыпадкова. Тканіна гісторыі саткана сімвалічнымі ніткамі. Ракавая сімволіка нібыта абгортвае любую падзею, у яе аблямоўцы лунаюць ідэі, якія потым натуралізуюцца з энергетычных копій, становяцца явай. Пазаўчора адбылося адметнае супадзенне, у чым нельга не ўгледзець пэўны сімвал часу.

У Маскву вярнуўся Аляксандр Салжаніцын пасля двух дзесяцігоддзяў вымушанага выгнання. І сказаў сваё Слова. Адзіная "зброя" пісьменніка — залаты атрамант, але Салжаніцын, паводле ягоных жа сцвярджэнняў, буйную літаратурную працу завяршыў, аддаўшы "прагнай паперы" ўсё, што мог. Таму цяпер Слова майстра гучыць ўжывую. Мы яшчэ не раз пачуем яго. У гэты ж дзень беларускі прэзідэнт выступіў са сваімі праграмнымі словамі. Здаецца, культура і палітыка (асабліва ў савецкі і постсавецкі час) настолькі несумяшчальныя, наколькі, да прыкладу, не падпарадкоўваюцца параўнанню антычныя ўзоры высокай рыторыкі і словаўтварэнні малаадукаваных герояў стылізавана-сатырычных раманаў андэграўнда. Гэта не зусім так. Наш сінтэтычны час наблізіў адну да адной з'явы рознага парадку. Народны летапісец вярнуўся да свайго народа, ён не можа маўчаць, бо вырашаецца лёс роднай зямлі. Можна сказаць, Салжаніцын уяўляе сабой не чыста літаратурную фігуру, а, бадай, і палітычную. Прычым гіганцкага маштабу, бо яму верыць дзесяткі мільёнаў. Першы беларускі прэзідэнт якраз і прыйшоў з той народнай гушчыні, аб якой дбае Пісьменнік і ў якой вера гэткая жыве і падаецца непахіснай. Словы і думкі іх у многім сугучныя.

Калі Салжаніцын напісаў сваю брашуру "Как нам обустроить Россию?", яе мала хто ўспрыняў усур'ёз. Тады айцы перабудовы

былі заклапочаны ўжо толькі адным — утрыманнем улады. Паштальён звоніць двойчы. Салжаніцын вярнуўся і зноў пераконвае-папярэджвае: братнія славянскія рэспублікі (ды й Казахстан) павінны быць разам. Магчыма, такое цяпер і нерэальна, аднак Аляксандр Ісаевіч ясна бачыць сваю місію, ягоная пазіцыя не змяняецца ў залежнасці ад "ружы вятроў". Не гаворыць аб вяртанні назад і Аляксандр Лукашэнка. Наадварот, ён сцвярджае аб сваім разуменні: шляхоў да "ззяючых вышынь" сацыялізму, у брэжнеўскі таталітарны "рай" няма і не будзе. Аднак Лукашэнка-прэзідэнт не бачыць іншай дарогі наперад, акрамя той, па якой гісторыяй наканавана ісці побач Беларусі, Расіі, Украіне. І ў гэтым памкненні яго падтрымаў беларускі народ, цярплівы і памяркоўны ў жыцці, мудры і разважлівы пад час вызначэння гістарычнага лёсу — сёння і на перспектыву.

Электронныя сродкі масавай інфармацыі разнеслі па свеце словы, якія ў адзін дзень гучалі ў Маскве і Мінску. У інфармацыйныя блокі яны ўвайшлі двума радкамі.

Якаў ЯСЭПКІН.

І НАЗВАЛІ ВУЛІЦУ ІМЕМ АЛЯКСАНДРА МІРОНАВА

Выканкам Аршанскага гарадскога Савета народных дэпутатаў прысвоіў імя Аляксандра Міронава новай вуліцы ў адным з мікрараёнаў.

Імя А.Міронава добра вядома ў Оршы. Ён нарадзіўся ў гэтым горадзе ў 1910 годзе ў сям'і чыгуначніка.

Многія гады Аляксандр Яўгенавіч працаваў у Архангельску журналістам, плаваў на суднах гандлёвага флоту, удзельнічаў у экспедыцыі Чалюскіна. Пасля Вялікай Айчыннай вайны, удзельнікам якой быў Міронаў, жыў у Мінску. Ён аўтар шырока вядомых беларускім чытачам кніг "Марскія будні", "Паход Чалюскіна", зборніка апавяданняў "Вялікае сэрца", "У краіне блакітных прастораў", рамана "Караблі адыходзяць у акіян" і іншых твораў.

Прысваенне вуліцы імя Міронава — сведчанне таго, што аршанцы ўшаноўваюць памяць вядомага земляка.

Ісак КОГАН.

...ПРАЦЯГ ТЭМЫ...

Хутка ў Англіі будзе адным беспрацоўным менш і... адным мільянерам — больш...

27-гадовы Майк Торн напісаў калісьці ліст у НАСА з просьбай дапамагчы яму ў вырабе маек з нагоды 25-годдзя высадкі першага чалавека на Месяц. У адказ ён атрымаў толькі фотаздымак астранаўта на Месяцы з эмблемай НАСА. А цяпер ва ўсіх музычных магазінах Англіі прадаюцца "майкі Майка" — па 10—15 фунтаў за штуку.

...ЗАМЕСТ ЭПІЛОГА

Вядомы акцёр Том Хэнкс сыграе ролю капітана касмічнага карабля "Апало–13" Джыма Лаўэла.

Палёт гэтага карабля ў 1970 годзе ледзь не завяршыўся трагедыяй, толькі майстэрства персаналу з цэнтра кіравання палётамі НАСА дапамагло астранаўтам вярнуцца на Зямлю. Задача тады не была выканана, адсюль і назва фільма — "Страчаны Месяц".

"ФУНДАМЕНТАЛЬНЫ" ЭКСТРЭМІЗМ

У Бангладэш ісламскія фундаменталісты запатрабавалі адстаўкі ўрада, якому, на іх думку, не ўдалося абараніць ісламскую рэлігію.

Асабліва сур'ёзныя прэтэнзіі прад'яўляюцца да некаторых пісьменнікаў, чые творы заклікаюць паважаць розныя рэлігіі.

СМЕРЦЬ ПАТРЫЯРХА

Ва ўзросце 96-ці гадоў памёр вядомы бельгійскі мастак і графік Поль Дэльво.

Амаль сляпы, ён працягваў маляваць. У маладосці Поль быў прыхільнікам экспрэсіянізму, потым прыйшоў да рэалістычных традыцый. На большасці карцін Дэльво — выявы жанчын. Многія палотны мастака знаходзяцца ў славутых музеях свету.

ВЯСЕЛЬНЫ ПАДАРУНАК ДАЛОРЭС

Не зусім звычайнай атрымалася цырымонія шлюбу Далорэс О'Рыардан з гурта "Крэнберыз" і Дона Бэртана ў абацтве Холі Крос.

Адразу ж пасля абручэння Далорэс праспявала гімн ""Panis Angelicur". На спявачцы былі светлыя шорты, дэкальціраваная майка і высокія боцікі.

Дарэчы, што датычыць гурта "Крэнберыз". У хуткім часе ён пачне рэпетыцыі, рыхтуючыся да ўдзелу ў штогадовым Вудстанскім рок-фестывалі.

КУМІРЫ НЕ ПАМІРАЮЦЬ

Незалежны кінематаграфіст Алан Хоўдж распачынае здымаць фільм, прысвечаны куміру падлеткаў 60-х на Захадзе, — Джэймсу Дзіну.

Здымкі пачнуцца 30 верасня — у 39-ю гадавіну аўтакатастрофы, у якой загінуў музыкант.

ШАТЛАНДСКАЕ ПАЎСТАННЕ... У ІРЛАНДЫІ

Месца здымак гістарычнага фільма аб паўстанні шатландцаў пад кіраўніцтвам Уільяма Уолеса супраць англійскага караля Эдварда І пераносіцца з Шатландыі ў Ірландыю.

Адным з галоўных аргументаў такога "пераносу дзеяння" стала прапанова ірландскага Міністэрства абароны выдзеліць для здымак дадаткова 1600 салдат. Галоўную ролю сыграе вядомы брытанскі акцёр Мэл Гібсан. Дарэчы, ён жа з'яўляецца і прадзюсерам фільма.

ЛЕГЕНДА Ў ЦЭЛУЛОІДЗЕ

Легенда року Боб Дзілан паспрабуе свае сілы на ніве кінематографа.

Яму прапанавалі зняцца ў фільме "Хвіліна ў Нью-Йорку" разам з Дэнісам Хоперам і Элен Біркін. Сам музыкант быў здзіўлены, калі атрымаў такую прапанову. За некалькі тыдняў "сцэнічнай працы" ён атрымае больш грошай, чым за вялікае канцэртнае турнэ.

ЛЕТАМ У ВІСБАДЭНЕ

У нямецкім горадзе Вісбадэн завяршылася двухдзённая канферэнцыя, у якой бралі ўдзел госці з Канады, ЗША і Расіі.

Асноўнае пытанне канферэнцыі — арганізацыя сумеснай барацьбы супраць арганізаванай злачыннасці. Дасягнуты дамоўленасці аб міжнароднай дапамозе і ўзмацненні органаў праваахові.

ТЫДЗЕНЬ ПА ГАРАСКОПУ

25—31 ліпеня

ЛЕЎ

З панядзелка пачнецца перыяд актыўных дзеянняў. Пастарайцеся, каб вашы дзеянні не апярэджвалі словы і думкі.

У сераду будзьце асцярожнымі ва ўчынках і эмоцыях.

Магчымы матэрыяльны прыбытак у канцы тыдня. Гармонія ў каханні.

ДЗЕВА

25-га і 27-га — поспех у вашых пачынаннях у бізнесе.

Перамены ў сям'і. Лепшы час для набыцця мэблі, пераезду.

30-га здзейсняцца вашы запаветныя мары. Наведайце сваіх знаёмых.

ШАЛІ

Пастарайцеся менш канфліктаваць і сварыцца на гэтым тыдні.

Пачніце ўсё важнае 28-га.

Спрыяльныя дні для падарожжаў 27-га і 28-га.

Стрымлівайце свае эмоцыі ў выхадныя. Звярніце ўвагу на сваё здароўе.

СКАРПІЁН

У канцы ліпеня вам лепш не адпраўляцца ў далёкія паездкі.

Будзьце актыўнымі ў новых знаёмствах у сераду.

Суботу і нядзелю прысвяціце сваім родным. Пастарайцеся не нервавацца.

СТРАЛЕЦ

Прынясе ўдачу дзелавая паездка 28-га.

Павысіцца ваша абаянне. Наведайце сваіх сяброў і знаёмых у чацвер.

У нядзелю займіцеся вырашэннем важнай праблемы ў бізнесе.

КАЗЯРОГ

У канцы месяца, калі вы не пайшлі ў адпачынак, вам прыйдзецца разрывацца паміж сям'ёй і працай. Шмат праблем.

Пазбягайце высвятлення адносін з блізкімі і супрацоўнікамі ў сераду.

У суботу магчыма рамантычная сустрэча.

ВАДАЛЕЙ

У панядзелак будзьце ўважлівымі ў бізнесе.

Крытычны дзень — 27-га.

30-га і 31-га звярніце ўвагу на сваё здароўе. Больш часу правядзіце на прыродзе.

РЫБЫ

Гармонія ў каханні. Займіцеся вырашэннем прафесійных праблем. У фінансавай сферы вам лепш не рызыкаваць.

Захоўвайце асцярожнасць 27-га і 31-га. Атрымаеце нейкія навіны здалёк. Перамены ў асабістым жыцці.

АВЕН

Будзьце ўпэўненымі ў сабе на пачатку тыдня. Звярніце ўвагу на нервовую сістэму.

У чацвер пастарайцеся не канфліктаваць з ахоўнікамі парадку.

Асцярожнасць і абачлівасць неабходны 27-га, 30-га і 31-га.

ЦЯЛЕЦ

Вырашэнне важнай для вас праблемы ў бізнесе. Рэалізацыя творчых планаў.

У сярэдзіне тыдня вас наведае нейкі даўні сябар. Магчымы перамены ў сям'і.

Да канца месяца звярніце ўвагу на здароўе дзяцей і родных.

БЛІЗНЯТЫ

Пастарайцеся захоўваць беражлівасць у апошнія дні ліпеня. Стабілізуецца становішча ў сям'і. Магчымы новыя знаёмствы.

Спрыяльны час для пачатку новых спраў. Рызыкуйце.

РАК

З 25-га пачнуцца ўдачы ў прафесійнай сферы. Атрымаеце нейкую цікавую прапанову.

Будзьце асцярожнымі 27-га.

У выхадныя перад вамі адкрыюцца новыя перспектывы. Поспех у каханні.

МАРАЛЬНЫ КОДЭКС

А ці быў хлопчык?..

□ **Наталля СТРАЛКОВА, "ЧЗ"**

Я не падаю жабракам. Можаце называць гэта жорсткасцю ці абыякавасцю — пасля таго, як аднойчы на маіх вачах устаў "бязногі" і, пераклаўшы жменямі ў кішэню пакамечаныя грошы, шпарка пакрочыў да бліжэйшай "кропкі", я не веру нікому з іх. За рэдкім выключэннем. У пераважнай жа большасці гэта — людзі (ці элементы?) без волі, без сумлення, без пачуццяў і з вельмі абмежаванымі жаданнямі: напіцца, забыцца, прачнуцца раніцай, каб усё паўтарылася спачатку.

Самае сумнае, што ў многіх ёсць дзеці. Не толькі ў тых, хто пачынае свой "працоўны" дзень у неверагодна скручанай (наколькі хапае фантазіі) позе на прыступках падземных пераходаў. Гэта ўсё ж які-ніякі, а заробак. Іншыя ж ідуць па найбольш лёгкаму шляху — прапіваюць усё, што толькі паддаецца вынасу з кватэры. Ну а калі выносіць ужо няма чаго, акрамя ложка і голага матраца, на якім спяць дзеці, пачынаецца гандаль целам...

Не магу забыць тую дзяўчынку. Столькі часу прайшло, а яна, маленькая, хударлявая, апранутая ў недарэчнае кароценькае паліто і лёгкую шапачку, узнікае ва ўспамінах куды часцей, чым, магчыма, хацелася б. Тады мы з сяброўкай, ратуючыся ад пранізлівага студзеньскага ветру, знайшлі прытулак у камерцыйнай краме, што трапілася на шляху. Там было ціха, цёпла і амаль бязлюдна. Толькі дзяўчынка гадоў шасці, якая, відаць, таксама забегла сюды пагрэцца, баязліва тулілася да прылаўка. Клятчастае асенняе паліто ледзь прыкрывала месца ніжэй спіны. Гумавыя боцікі патрэскаліся ад марозу. Ні шаліка, ні рукавічак... Дзяўчынка дзвюма рукамі трымала шклянку з гарачым чаем, прынесеную спагадлівымі прадаўшчыцамі. Але не піла — грэла рукі. "Булкі сёння няма, — сказала ёй адна з жанчын. — Мы яшчэ ў магазін не хадзілі. Можа, пазней прыбяжыш?". Дзяўчынка цяжка, як дарослая, уздыхнула і прынялася за чай — свой сняданак, абед ці вячэру?..

Спакойна назіраць за гэтай сцэнай было немагчыма.

— Ты галодная? Есці хочаш?

Яна дапіла ўсё да апошняй кроплі, устала на дыбачкі, паставіла шклянку на прылавак і толькі пасля гэтага павярнулася да мяне.

— Вельмі хачу.

Адказала ціха, ледзь чутна, але два гэтыя словы аддаліся выбухам недзе ўнутры, і да горла папоўз здрадніцкі камяк. Як на тое, заставаўся дзень да зарплаты. У кашальку сумавалі два "зубрыкі" уперамешку з іншай драбязой.

— Хопіць на абед?

Яна ўпершыню ўсміхнулася, заківала галавой у знак удзячнасці і ўзяла грошы. Як мала, аказваецца, трэба дзіцяці для ўсмешкі...

— Толькі маці не аддавай, адразу бяжы ў кафетэрый! — крыкнула ёй услед адна з прадаўшчыц. І спецыяльна для нас дадала: — Відаць, тая зноў п'яная валяецца. Танечка ў яе — старэйшая, а яшчэ трое — зусім малыя. Я б такіх маці — з аўтамата, каб дзяцей не пладзілі і не мучылі потым...

* * *

— Сярод ночы — званок па "02". У выпадках, калі нехта раптоўна памірае, выклікаюць і "хуткую дапамогу", і міліцыю. Мы туды, (я якраз дзяжурыў), заходзім у дом. Першае, што адчуваем,— пах прытона. Пах жудасны, не магу перадаць — яго ні з чым параўнаць нельга, той, хто працаваў у міліцыі, мяне зразумее. У хаце ўсё абгарэла, пакрылася цвіллю, зарасло брудам, посуд і падлога не мыліся невядома колькі... Сярод пакоя сядзіць п'яная жанчына (калі можна яе жанчынай назваць), глядзіць на нас і нічога не разумее. Побач, на ложку,— мужчына, дакладней, тое, што ад яго засталося. За суткі скачанеў увесь, мухі роем лётаюць — жывога месца няма. Тут жа, на ложку, гуляе хлопчык гадоў трох, поўзае па трупу, размаўляе з ім... Выклікалі "хуткую", каб забралі хлопчыка, не едуць: гэта, маўляў, ваша работа. На патрульнай машыне адвезлі яго ў бальніцу... Я тады ўзненавідзеў такіх жанчын...

Колькі іх пабачыў за час сваёй работы Юрый Аляксандравіч Лукашоў, начальнік інспекцыі па справах непаўналетніх Барысаўскага гарадскога аддзела ўнутраных спраў, не пералічыць. Многіх, калі не ўсіх, ён ведае паймення — так урэзаліся ў памяць. Вывозіў далей ад "роднай хаты" дзяцей, пакрытых каростай, уладкоўваў у інфекцыйную бальніцу вашывых немаўлят, прыводзіў у свой кабінет галодных хлопчыкаў і дзяўчынак, якія днямі не бачылі хлеба і гадамі не чулі нармальнага чалавечага голасу. Потым многія з іх не хацелі вяртацца да бацькоў. Чужыя дзядзькі ўсміхаліся ім і куплялі марожанае. А дома было беспрытульна і страшна, там заставаўся гэты жудасны пах — пах гніення.

...Пазбаўленне бацькоўскіх правоў — фраза з тых, што ўжо не кранаюць. Падумаеш, справа... Добрыя бацькі выхоўваюць, у дрэнных гэту магчымасць аднімаюць разам з дзецьмі. Аднімаюць афіцыйна, пры наяўнасці ўсіх дакументаў, падводзячы апошнюю рысу пад тым, да чаго былыя мамы і таты ўжо даўным даўно імкнуліся самі. Адзінае, што яшчэ стрымлівала іх імпэт,— грашовая дапамога на дзяцей. За яе можна есці і, галоўнае, піць.

І ўсё ж... Хто можа ўзяць на сябе смеласць без ваганняў правесці мяжу паміж учора і сёння, паміж белым і чорным, паміж паняццямі "добрыя" бацькі і "дрэнныя"? У дрэнных бываюць моманты прасвятленняў, з таннымі цукеркамі і слязамі раскаяння. На судзе яны, здараецца, устройваюць цэлыя спектаклі з просьбамі аб дараванні і завярэннямі аб поўным выпраўленні... Сэрцы суддзяў, вядома, не з каменя. І вяртаюцца ў аддзел унутраных спраў паперкі, у якіх чорным па беламу напісана: у іску адмовіць... Дзеці застаюцца з бацькамі. Усё пачынаецца спачатку: паказанні сведкаў, наведванні сям'і, запрашэнні ў міліцыю, папярэджанні, пратаколы... І зноў самы гуманны суд адхіляе іск, хоць, здараецца, "справа" важыць пад паўтара кілаграма і ў дапаўненнях і дапрацоўках ніякай патрэбы не мае...

Дык што ўсё ж такі лепш — дрэнная мама ці добры дзіцячы дом?

Людзей судзяць самі ж людзі. І збіраючы "кампрамат" на алкаголікаў і "дэградантаў", Лукашоў усё ж пакідае ім шанц. Спачатку. Адно папярэджанне, два, тры... Або грашовае спагнанне па артыкулу № 162, частка першая — за злоснае невыкананне бацькоўскіх правоў. Толькі ці многа ўтрымаеш з мнагадзетнай маці, якая жыве на дзяржаўную дапамогу? У дзяцей жа і забярэш... Існуе яшчэ непасрэдны інспектарскі кантроль— хаця б раз у месяц наведаць нешчаслівую сям'ю, паглядзець, чым займаюцца дзеці, ці накормленыя, ці здаровыя...

Своеасаблівы гонар Лукашова — асабістая картатэка на тых, хто так ці інакш трапіў у яго поле зроку. Ён збіраў яе сам, па ўласнай ініцыятыве і ўласным жа вопытам кіруючыся, крыху больш за два гады. У ідэале ўсе

гэтыя даныя павінны знаходзіцца ў камп'ютэры. Але дзе вы бачылі ідэальную ў гэтым сэнсе інспекцыю? Галоўны камп'ютэр тут — галава начальніка, а дапаможныя сродкі знаходзяцца ў трох скрынях з левага боку стала. Пяць тысяч падлеткаў, плюс тыя, каму ўжо "пераваліла" за васемнаццаць, і шасцьсот "з хвосцікам" сем'яў, якія "засвяціліся",— нядрэннае поле для дзейнасці, праўда? Лукашоў зрабіў элементарнае — упарадачыў, значна спрасціў сваю справу, і зараз уся вобласць пераймае яго вопыт. Але гэта не галоўнае — галоўнае заключаецца ў тым, што ў любы час сутак кожны з яго "падапечных" знаходзіцца "пад рукамі". Цяпер ужо не схлусіш наконт года нараджэння, не прыдумаеш сабе іншае прозвішча, не прыкінешся анёлам, калі за плячамі цягнецца цэлая абойма правапарушэнняў...

Дзеці — хранічныя алкаголікі, дзеці — зладзеі, дзеці — насільнікі і забойцы... Большасць яго "цяжкіх" — усяго толькі паўтарэнне ці працяг лёсу сваіх бацькоў. На месяц-другі Лукашоў можа вырваць іх з прывычнага асяроддзя — адправіць, напрыклад, у адзіны на ўвесь раён бясплатны абаронна-спартыўны лагер. А што далей? Далей — зноў вяртанне ў сям'ю, адну з тых шасцісот, што трапілі ў картатэку дзякуючы пільнасці міліцыі і суседзяў... А колькі "ціхіх" забулдыг, якія марудна, пакрысе калечаць лёсы дзяцей, увогуле засталося па-за ўвагай? Суседзі і тым больш выпадковыя сведкі не вельмі імкнуцца заяўляць на такіх у міліцыю — баяцца помсты. А калі і заяўляюць — пачынаецца пакутліва доўгі збор подпісаў, папер, дакументаў для пазбаўлення бацькоўскіх правоў. Да кансенсусу міліцыя і суд прыходзяць далёка не заўсёды. Першая нават і не імкнецца адрываць дзяцей ад мамы і таты, калі тыя проста "дрэнныя" і з імі яшчэ можна "працаваць". Справа заводзіцца толькі на сацыяльна небяспечных бацькоў. І нават у гэтым выпадку суд можа адхіліць іск органаў унутраных спраў, не растлумачыўшы нават ПРЫЧЫНЫ падобнага рашэння.

...У пачатку сакавіка гэтага года ў Барысаўскі аддзел унутраных спраў звярнуліся людзі, папрасілі прыехаць па названаму адрасу: маўляў, чыесьці малыя цэлы дзень поўзаюць па суседскаму агароду. Там і знайшоў дзяцей інспектар Андрэй Панамароў. Бацькоў ці ўвогуле якіх-небудзь дарослых у хаце не аказалася. Трохгадовага хлопчыка і паўтарагадовую дзяўчынку, пакрытых каростай, прыйшлося везці ў бліжэйшую клініку. Іх не прынялі. Тады інспектар звярнуўся ў інфекцыйную бальніцу, дамовіўся з урачамі, пакінуў малых на лячэнне. Адтуль іх забрала маці, якая з 15 год бадзяжнічала і амаль што не працавала... А праз некалькі месяцаў на вачах у гэтых жа малых разам з сужыцелем і сябрамі яна забіла чалавека, што выпадкова зайшоў у хату і чымсьці не спадабаўся гаспадару. Следства яшчэ не завершана. Вядома толькі, што нязванага госця білі нагамі ў твар і па галаве, а "пад занавес" маладая мама на вачах ва ўласных сына і дачкі прысела на нежывое цела, каб справіць фізіялагічныя патрэбы... Але самае неверагоднае ў гісторыі не гэта. Калі кінуліся тэрмінова збіраць паперы на афармленне хлопчыка ў дзіцячы дом (чым зноў-такі займалася міліцыя, а не спецыяльна існуючыя для гэтага людзі ў гарана), аказалася, што ў яго няма нават пасведчання аб нараджэнні, а ў аддзеле загса ён не зарэгістраваны. Карацей кажучы, жыў чалавек, а ўсё роўна што не існаваў. Нідзе, ні ў якіх афіцыйных паперах не лічыўся...

Ужо седзячы на допыце ў следчага, жанчына, як заведзеная, паўтарала: не судзіце строга, я — маці, у мяне трое дзяцей.

— Ведаеце, такіх трэба было б... стэрылізаваць, каб раджаць не маглі. Толькі не палічыце мяне чэрствым, жорсткім. Проста за восем год на такое нагледзеўся — валасы дыбам ўставалі. Здаровыя, моцныя мужчыны часам не вытрымлівалі,— сказаў Юрый Аляксандравіч, калі мы ўжо развіталіся.

Асабіста я не лічу гэту думку крамольнай, хоць і не вяжацца яна з нашым паняццем аб гуманнасці і агульначалавечых каштоўнасцях, да якіх, безумоўна, адносіцца магчымасць прадаўжэння роду. Мацярынства не можа лічыцца злом. Спакон веку гэты найвялікшы з зямных цудаў нясе на сабе адбітак патаемнасці. Але дапамога з'яўленню на свет новай істоты яшчэ не ёсць мацярынства. (Узнаўленне роду характэрна і для жывёлы). Мудрае выхаванне, самаахвярнасць, павага, любоў — простыя паняцці, дзякуючы якім фарміруецца чалавек. Пяць тысяч "падапечных" Юрыя Аляксандравіча Лукашова чагосьці недаатрымалі ў сваіх сем'ях. Спадзяюся, вы разумееце, што я маю на ўвазе не колькасць "Снікерсаў"...

Мінск—Барысаў.

Фота Сяргея БРУШКО.

ЭСТЭТЫЧНАЯ СТУДЫЯ

"Славяне павінны перамагчы"

"Славянскі базар" паспяхова набірае хуткасць. Чарговым "гваздом" фестывалю стала канцэртная праграма Філіпа Кіркорава "Я не Рафаэль". Нягледзячы на далёка не танны кошт білетаў, зала Летняга амфітэатра была перапоўнена і "адпускаць" Філіпа зусім не збіралася. Трэба аддаць належнае і спеваку, які дзве гадзіны добрасумленна працаваў "жывым" голасам. Што тычыцца самога "Базару", то ў яго жыцці адбылася сур'ёзная падзея — фестываль уключылі ў Міжнародную федэрацыю арганізатараў фестываляў (FIDOF). Яе віцэ-прэзідэнт спадарыня **Фіген Чакмак** (Турцыя) таксама прыбыла ў Віцебск.

— Ваш фестываль асаблівы. І асаблівасць у тым, што кожны канкурсант павінен праспяваць адну песню на славянскай мове. Я веру ў тое, што славянская культура будзе распаўсюджвацца па ўсім свеце,— упэўнена Ф.Чакмак.

Вось думкі яшчэ некаторых вядомых удзельнікаў гэтага свята:

Махмуд Ісамбаеў, прэзідэнт Міжнароднага саюза эстрадных дзеячаў:

— Мне даводзілася прысутнічаць на сотнях фестываляў, у тым ліку і песенных. У песні я разбіраюся не менш, чым у танцы. І трэба сказаць, што гэты фестываль упэўнівае мяне ў тым, што славяне павінны перамагчы. Славянская нацыя — цудоўная нацыя, але яна не ўмее сябе абараняць. Я, напрыклад, сябе лічу славянінам, а тое, што сварацца Ельцын з Дудаевым, дык няхай яны там правалядца...

— Правалядца на чарговых выбарах, — жартаўліва дадае спявак Мікалай Гнацюк.

Надзея Бабкіна, народная артыстка Расіі:

— Фестываль, яго задачы, маштаб — гэта грандыёзна. Глыбока перакананана — сёння акцэнт трэба рабіць на славянскай культуры.

— Нягледзячы на тое, што сёння агульны крызіс славянства, а ў Югаславіі адны славяне знішчаюць другіх?..

— Відавочна, сёння на тэрыторыі славян адбываецца каласальнае ўпадніцтва. І менавіта таму трэба крычаць "SOS", зваць на дапамогу, збіраць на фестывалі людзей, якія могуць дапамагчы. Хаця палітыкі на такі форум не паедуць — на іх будзе ляжаць адказнасць за іх "крывавую" палітыку.

Наталля Прымак, рэжысёр музычных праграм тэлекампаніі "Астанкіна":

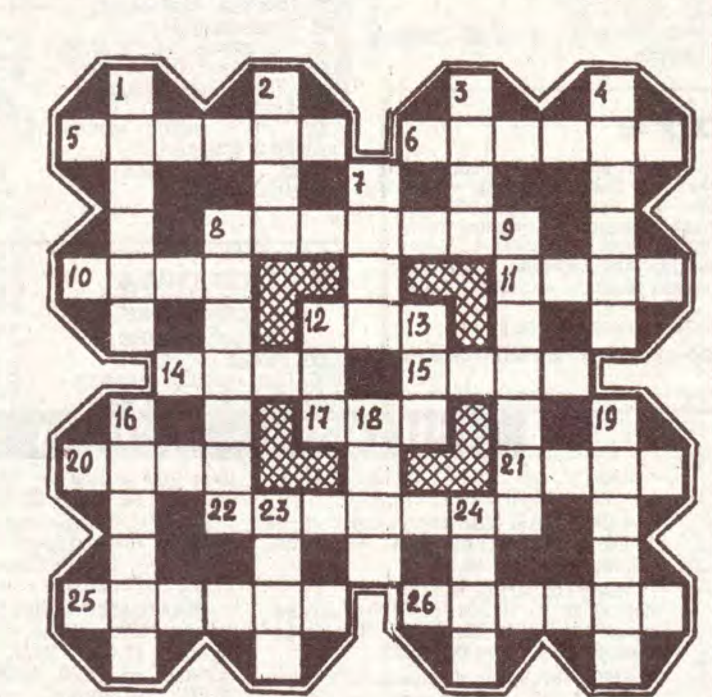
— Мы прысутнічаем на цудоўным свяце і атрымліваем вялікую асалоду. Фестываль — гэта заўсёды пошук, адкрыццё чагосьці новага. Дарэчы, Надзея Георгіеўна Бабкіна здымае ў Віцебску перадачу, прысвечаную фестывалю "Славянскі базар". "Маленькі горад і вялікі фестываль"— так вырашыла назваць свой твор вядомая спявачка. "Я закахана ў гэты горад і жадаю шчасця яму і яго фестывалю", — прызнаецца Бабкіна.

Майя ШЭНДРЫК.

На сцэне член журы конкурса маладых выканаўцаў Таміко ГВЕРДЦЫТЭЛІ.

Крыжаслоў

ПА ГАРЫЗАНТАЛІ: 5. Беларускі пісьменнік, аўтар раманаў "У агні", "Чужы хлеб". 6. Адрэзак прамой, які мае пэўнае становішча і напрамак. 8. Вайсковае падраздзяленне на граніцы. 10. Сцены драўлянага збудавання, складзеныя з бярвення або брусоў. 11. Драпежная птушка сямейства ястрабіных. 12. Адзінка вымярэння сілы ветру, хвалявання мора. 14. Лёгкая празрыстая тканіна. 15. Высушаны млечны сок з няспелых галовак маку. 17. Учынак, падзея, ці Афіцыйны дакумент. 20. Французскі пісьменнік-фантаст. 21. Невялікі матылёк атрада лускакрылых, ці Лес, які сплаўляецца па рацэ ўрассыпную. 22. Грызун з каштоўным бліскучым густым футрам бурага колеру. 23. Мера даўжыні, роўная 1,06 кіламетра. 26. Паэма А.Куляшова.

ПА ВЕРТЫКАЛІ: 1. Вадзяная землярыйка. 2. Яйцаклеткі рыб, малюскаў, земнаводных, ці Яда з дробна пасечанай агародніны, грыбоў. 3. Жылка ў лісцях раслін і крылах насякомых. 4. Ягада. 7. Дзеючы вулкан на востраве Сіцылія ў Італіі. 8. Зерне хлебных злакаў. 9. Відавочнае сцвярджэнне, бясспрэчная ісціна. 12. Насценнае асвятляльнае прыстасаванне. 13. Навігацыйны прыбор для вымярэння глыбіні вады з борта судна. 16. Адрэзак часу. 18. Разрад, падраздзяленне. 19. Беларускі кампазітар, аўтар оперы "Андрэй Касценя". 23. Умоўны графічны знак для запісу гукаў музыкі. 24. Паралелаграм.

Даслаў В.СУХАРАЎ.

Адказы на крыжаслоў, змешчаны ў N34

ПА ГАРЫЗАНТАЛІ: 1.Тэмперамент. 6.Кукуруза. 8.Нястача. 9.Кашалёк. 13.Здрада. 15.Летуценнік. 16.Hoi 17.Кляп. 18.Пас. 20.Стаматалогія. 23.Адліга.

ПА ВЕРТЫКАЛІ: 1.Тур. 2.План. 3.Рапсодыя. 4.Меламан. 5.Нарада. 6.Кактус. 7.Кушнер. 10.Лянота. 11.Кок. 12.Пегас. 14.До. 17.Кеглі. 19.Стос. 21.Лад. 22.Яга.

Адказы на крыжаслоў, змешчаны ў N 74

ПА ГАРЫЗАНТАЛІ: 7. Узгорак. 8. Гатунак. 10. Дрот. 11. Алешына. 12. Апал. 13. Сажалка. 15. Капліца. 17. Гай. 20. Кнораз. 21. Поплаў. 25. Вір. 28. Дадатак. 29. Маланка. 30. Мара. 32. Аправа. 33. Конь. 34. Цукерка. 35. Чарніцы.

ПА ВЕРТЫКАЛІ: 1. Дзяркач. 2. Кошт. 3. Нататка. 4. Панарад. 5. Гута. 6. Нарасць. 9. Сшытак. 14. Адзнака. 16. Ламачча. 18. Час. 19. Кош. 22. Ліхтар. 23. Лапатун. 24. Запалка. 26. Падатак. 27. Аканіца. 31. Алей. 33. Каня.

Адказы на крыжаслоў, змешчаны ў N 77

ПА ВЕРТЫКАЛІ: 1. Гута. 2. Рына. 5. Ёўня. 6. Абора. 7. Абрыс. 8. Буда. 9. Бляхар. 10. Склеп. 11. Вісус. 12. Слонка. 15. Наканаванне. 18. Стадола. 19. Ажыніна. 23. Зварот. 25. Часіна. 27. Дотык. 26. Кабат. 30. Лухта. 31. Брыль. 32. Ліха. 33. Одум. 37. Арфа. 39. Груд.

ПА ГАРЫЗАНТАЛІ: 3. Друк. 4. Тынк. 9. Байбус. 11. Вобцас. 13. Анёл. 14. Ляда. 16. Ахова. 17. Стынь. 18. Спакуса. 20. Рогат. 21. Жычка. 22. Падаражанне. 23. Запал. 24. Немач. 26. Адзнака. 29. Напал. 31. Бляск. 34. Сіло. 35. Нуда. 36. Тартак. 38. Тулага. 40. Шафа. 41. Гурт.

23, субота

Беларускае тэлебачанне
8.00. Раніца рэспублікі.
8.10. Пад купалам Сусвету.
8.20. Надвор'е.
8.30. Пяць хвілін на жарты.
◆8.35. "Свабоднае падзенне".
* 9.55. "Добрая казка".
10.10. Паказвае Віцебск.
11.10. "Сталіца". Тэлечасопіс.
◆11.30. "Трэцяя ракета".
13.10. 20 мінут рэдактара.
13.30. Барбі-лата.
14.00. Пад крылом Еўфрасінні. Ч.1-я.
14.45. Дзесяць запаведзяў. Перадача 10-я.
15.15. "Нов і К"-топ-10.
16.15. Асілак. Тэлевізійны спартыўны клуб.
* 17.05. "Чарапашкі ніндзя".
17.35. "Славянскі базар-94".
19.35. "Шматгалоссе". Бежанцы. Прамая лінія.
20.35. Калыханка.
21.00. Панарама.
21.35. Пяць хвілін на жарты.
◆21.40. "Не будзіце спячага сабаку".
23.50. Пад купалам Сусвету.
24.00. "Каскад".
0.15. Відзьма-нявідзьма.

Канал "Астанкіна"
7.00. Суботняя раніца дзелавога чалавека.
7.45. Слова пастара. Мітрапаліт Кірыл.
8.00. Марафон-15 – малышам.
8.30. Тэлерадыёкампанія "Мір".
10.00. Ранішняя пошта.
10.30. Я – жанчына.
11.00. Навіны культуры.
11.10. Смак.
11.25. Пераадоленне.
◆11.55. Фільмы нашай памяці. "Утаймавальнікі веласіпедаў".
13.25. Кніжны двор.
14.00, 23.05. Навіны.
14.20. Лабірынт.
* 14.50. "Кэмвізл".
15.20. "Трэба чуць прыгажосць".
15.50. "Жыццё заапаркаў".
16.30. Чалавек і закон. Спецвыпуск.
16.40. Цудоўная сямёрка.
17.35. Бамонд.
17.55. Да і пасля...
◆18.45. "Б'юлаленд".
19.40. Добрай ночы, малышы!
20.00. Навіны плюс.
20.35, 23.15. Надвор'е.
◆20.45. "Камісар".
21.40. Оба-на.
22.25. На Гульнях Добрай волі.
◆23.25. "Вось мы якія...".

Канал "Расія"
7.00, 13.00, 19.00, 22.00. Вестi.
8.40. Парламенцкі тыдзень.
9.20. Рэтра-шлягер. У.Высоцкі.
9.50. Тэлеэрудыт.
9.55. На Гульнях Добрай волі.
13.20. Непазнаны Сусвет.
13.50. XX стагоддзе ў кадры і за кадрам. В.Шукшын.
14.50. "К-2" прадстаўляе: "Зоркі Амерыкі".
15.20. Футбол без граніц.
16.15. Тэлеэрудыт.
16.20. Вуснамі дзіцяці.
16.55. Урачыстае адкрыццё Гульняў Добрай волі.
19.25. Свята кожны дзень.
◆19.35. "Амерыка, Амерыка..." 1-я с.
21.25. Джэнтльмен-шоу.
22.20. Аўтаімгненне.
22.25. Зоркі гавораць.
22.30. Спартыўная карусель.
22.35. Дзённік фестывалю "Славянскі базар-94".
22.40. Праграма "А".

Санкт-Пецярбург
8.30. "Чароўная лінія".
8.45. Тэлевізійны фільм".
9.55. Гульні Добрай волі. Плаванне.
12.40. "Дождж". Тэлеспектакль.
13.35. "Рамантычныя мініяцюры". Фільм-канцэрт.
13.55. Гульні Добрай волі. Баскетбол.
* 15.50. "Марыяна першая".
16.20. "Рытм, рытм, рытм". Фільм-канцэрт.
16.35. Экспрэс-кіно.
16.55. Гульні Добрай волі. Цырымонія адкрыцця.
19.30, 21.45. Інфарм ТБ.
◆19.55. "Верныя сябры".
22.00. Дзённік Гульняў Добрай волі.
23.05. Ваш стыль.

8-ы канал
◆15.00. "Прыгоды Электроніка". 1-я і 2-я с.
* 17.05. "Трансформеры".
17.45. Прапаведнік Кенет Коўпленд.
◆18.15. "Заліў Небяспечны".
19.00. "Як справы, дружа?".
◆19.30. "Кветка страсці".
21.00. СОЛТЭК. Спартыўная мазаіка.
21.30. Сем хвілін з "Хрыстафорам".
◆21.40. Студыя "Рэкорд" прадстаўляе...

24, нядзеля

Беларускае тэлебачанне
8.00. Раніца рэспублікі.
8.10. Пад купалам Сусвету.
8.20. Пяць хвілін на жарты.
8.25. Слова да чалавека.
8.55. Беларускі тур.
* 9.10. "Чарапашкі ніндзя".
9.40. АВС-клуб.
9.55. MTV. Лепшыя хіты.
10.25. Белыя і чорныя. Тэлевізійны шашачны клуб.
11.05. "Праспект".
11.35. Г.Вагнер. Сімфонія № 3 "Памяці матуль".
12.15. Вяскоўцы.
12.45. Пад крылом Еўфрасінні. Ч.2-я.
* 13.20. Мультдэтэктыў, ці Шоу з крадзяжом.
14.00. Ваўчок-шоу.
14.25. Служба 01.
14.35. Музычная праграма да Дня работнікаў пажарнай аховы.
◆15.35. "Трын-трава".
17.10. Тэлекрама.
17.20. Тэлеклуб "Гаў-гаў".
17.45. Дзелавы веснік.
* 18.00. "Чарапашкі ніндзя".
18.30. "Пінес-шоу".
19.00. Футбол. "Дынама-93" – "Нёман" (Гродна).
20.00. Панарама.
20.35. Пад купалам Сусвету.
20.40. Калыханка.
21.00. Пяць хвілін на жарты.
◆21.05. "Прызыўнікі".
22.00. "Славянскі базар-94".

Канал "Астанкіна"
7.00. Алімпійская раніца.
7.45. Тыраж "Спортлото".
8.00. Марафон-15.
8.30. Раным-рана.
9.00. Палігон.
9.30. Пакуль усе дома.
10.00. Ранішняя зорка.
10.50. "Кантрольная для дарослых".
11.35. Малыя гарады Расіі.
12.05. Шпаргалка.
12.10. "Падводная адысея каманды Кусто".
13.00. Гульні Добрай волі.
14.00, 17.20, 23.00. Навіны.
14.20. Тэлерадыёкампанія "Мір".
15.00. Жывое дрэва рамёстваў.
15.05. Амерыка з М.Таратутам.
15.40. "Баскетбольная ліхаманка", "Сапраўдныя паляўнічыя на прывіды".
16.35. Гульні Добрай волі.
18.40. Тэлелоцыя.
18.55. Надвор'е.
19.00. КВЗ-94.
21.00. Нядзеля.
21.50. Спартыўны вік-энд.
22.05. Кабарэ "Усе – зоркі".
23.10. Вестуны.

Канал "Расія"
7.00, 13.00, 19.00, 22.00. Вестi.
* 7.25. "Канікулы ў Прастаквашыне".
7.45. Здарова жывеш.
8.00. Студыя "Рост".
8.30. Добрай раніцы, Еўропа.
9.00. Лепшыя гульні НБА.
10.00. Аты-баты...
10.30. Правінцыяльныя пісьмы. "Прывідная граніца".
◆11.00. "Упершыню замужам".
12.35. Дзённік фестывалю "Славянскі базар-94".
12.40. Шэсць сотак.
13.20. "Не высечы...".
13.35. Каробка перадач.
13.50. "Ліпень". Відэазамалёўка.
14.00. У свеце жывёл.
14.55. "Дынама" (Масква) – ЦСКА.
* 17.00. "Гуфі і яго каманда", "Чорны плашч".
17.55. Свята кожны дзень.
18.05. "Залатыя Астап". Гумарыстычная праграма.
◆19.25. "Амерыка, Амерыка...". 2-я с.
20.50. Кур'ер Гульняў Добрай волі.
21.25. У Ксюшы.
22.20. Аўтаімгненне.
22.25. Зоркі гавораць.
22.30. На Гульнях Добрай волі.

Санкт-Пецярбург
7.45. "Гаючае слова". Праграма-набажэнства.
8.15. Дзённік Гульняў Добрай волі.
* 9.20. "Клемянціна".
9.55. Лёгкая атлетыка.
11.00. "Нядзельны лабірынт".
12.25. Лёгкая атлетыка.
14.00. Экспрэс-кіно.
14.20. Казка за казкай.
15.05. Храм.
15.55. Плаванне.
17.00. Клуб "Класіка".
18.30. Інфарм ТБ.
18.55. Баскетбол.
20.55. Адамаў яблык.
22.00. Дзённік Гульняў Добрай волі.
23.00. Ваш стыль.

8-ы канал
◆15.00. "Прыгоды Электроніка". 3-я с.
16.10. "Воінскія вікінгі" з цыкла "Гістарычныя баі".
* 17.00. "Трансформеры".
18.05. СОЛТЭК. Тэлефэн. Вуліца.
◆18.35. "Кветка страсці".
20.55. Спорт-сакрэт.
22.40. Foxy music.
◆21.10. Студыя "Рэкорд" прадстаўляе...

25, панядзелак

Беларускае тэлебачанне
9.00. Пад купалам Сусвету.
9.10. Пяць хвілін на жарты.
9.15. АБС-клуб.
9.30. Да Дня незалежнасці. "Край".
10.00. Праспект.
10.30. Метраном. Вяртанне Станіслава Манюшкі.
11.25. Дзелавы веснік.
16.25. Праграма перадач.
16.30. "Анатоль Казловіч. 126 слоў".
17.20. Навіны.
17.30. "Лада ОМС": Спадарожнага ветру і іншыя пажаданні. Частка 1-я.
18.10. Абласныя навіны (Брэст).
18.25. Навіны Бі-бі-сі.
19.00. "Лада ОМС": Спадарожнага ветру і іншыя пажаданні. Частка 2-я.
19.40. Якія мы гаспадары? "Віцебскдрэў"
20.10. Бар'еры. Праблемы інваліднага спорту.
20.30. Кантакт.
20.35. Калыханка.
21.00. Панарама.
21.35. Пяць хвілін на жарты.
21.40. Студыя "Тэлесябрына".
21.45. Спартыўны тэлекур'ер.
22.05. Пад купалам Сусвету.
22.15. НіКа.
22.30. Надвор'е.
22.40. "Каралеўскае паляванне" на "Славянскім базары-94".

Канал "Астанкіна"
17.00, 20.00, 23.00. Навіны.
17.25. На Гульнях Добрай волі.
17.50, 20.35. Надвор'е.
18.00. Гадзіна пік.
◆18.25. "Дзікая ружа".
18.55. Лідэр.
19.40. Добрай ночы, малышы.
20.45. Сустрэчы для вас. Акадэмік А.Панчанка.
21.30. На Гульнях Добрай волі.
22.10. Матадор.
23.10. Вас запрашаюць Дагмар Фрэдэрык (Германія) і ансамбль песні і танца ўнутраных войск МУС Расіі.
23.30. Прэс-экспрэс.

Канал "Расія"
6.00, 11.00, 15.00, 19.00, 22.00. Вестi.
8.00. Сусветныя навіны Эй-бі-сі.
8.30. Зваротны адрас.
9.00. Чароўны куфэрачак.
* 9.10. "Маленькі рыжык".
9.50. Тэлегазета.
9.55. На Гульнях Добрай волі.
* 15.20. "Трое з Прастаквашына".
15.40. Там-там навіны.
15.55. Новая лінія.
16.40. Выратаванне 911.
17.35. Свята кожны дзень.
17.45. На Гульнях Добрай волі.
19.25. Падрабязнасці.
◆19.35. "Ціхоня".
20.35. Кур'ер Гульняў Добрай волі.
21.00. Момант ісціны. На пытанні А.Каравулава адказвае Э.Шэварднадзе.
22.20. Аўтаімгненне.
22.25. Зоркі гавораць.
22.30. "Славянскі базар-94".

Санкт-Пецярбург
11.00. Дзённік Гульняў Добрай волі.
12.00, 14.30, 18.30, 21.45. Інфарм ТБ.
* 12.15. "Прыгоды капітана Урунгеля". Фільм 1-ы.
12.25. "Нямецкая хваля".
13.00. "Высоцкі – кінаакцёр". Тэлефільм.
* 14.10. "Чароўны мяшэчак".
14.45. "Міжазер'е". Тэлефільм.
* 15.15. "Белая чапля".
15.40. Гульні Добрай волі. Лёгкая атлетыка.
18.55. Гульні Добрай волі. Баскетбол.
20.55. "Свет мастацтва".
21.25. Тэлемагазін.
21.30. Будні.
22.00. Дзённік Гульняў Добрай волі.
23.05. Ваш стыль.

8-ы канал
◆18.00. "Карусель".
18.25. Дайджэст праграмы "Жыццёвы выбар".
* 18.45. "Вальтрон".
◆19.10. "Хіл Стрыт Блюз".
* 20.00. Мультфільм.
◆20.30. "Марэна Клара". 47-я серыя.
21.30. Вось мы...для вас.
◆21.45. Прыгоды...Дэтэктывы...

Канал НТВ
* 17.05. Мультфільм.
17.30.Энцыклапедыя цудаў,або Вы хацелі аб гэтым даведацца.
18.00, 21.00. Сёння.
18.35. Спартыўная азбука.
◆19.25. "Самая лепшая ў школе" (Аргенціна).
21.35. "У пагоні за вясёлкай". 3-я серыя.
22.30. Часіна.
22.55. Тэніс апоўначы.

26, аўторак

Беларускае тэлебачанне
8.00. Раніца рэспублікі.
8.10. Эканамікст.
8.20. Пад купалам Сусвету.
8.30. Надвор'е.
8.40. Пяць хвілін на жарты.
8.45. Тэлеклуб "Гаў-гаў".
9.10. Да Дня незалежнасці. "Край".
* 10.20. "Чарапашкі ніндзя".
14.30. "Нов і К"-топ-10.
15.30. Мост.
16.00. Эканамікст.
16.10. "Незалежнасць – гэта роздум напярэдадні свята.
16.30. "Беларускія напевы".
17.00. Урачыстае пасяджэнне і канцэрт, прысвечаныя Дню незалежнасці.
19.55. Кантакт.
20.00. Калыханка.
20.25. Панарама.
21.00. Закрыццё III Міжнароднага музычнага фестывалю "Славянскі базар-94".
21.55. Пяць хвілін на жарты.
22.00. Пад купалам Сусвету.
22.10. НіКа.
22.25. Надвор'е.
22.35. "Славянскі базар-94".
23.40. Чэмпіянат свету па матагонках.

Канал "Астанкіна"
8.00. Агляд рынку нерухомасці.
8.15. Доміcолька.
8.35. "Рыпкіна каханне".
8.55. "ЕЭС і расійскі рынак".
9.15. Чалавек і закон.
9.45. Справа.
10.00, 15.00, 17.00, 20.00, 23.00. Навіны.
15.30. Гульні Добрай волі.
17.25. Актуальная публіцыстыка.
17.55, 20.35. Надвор'е.
18.00. Гульні Добрай волі.
20.45. З першых рук.
◆21.00. "Ноч святога Лаўрэнція" (Італія).
23.10. Хіт-парад "Астанкіна".
23.55. Прэс-экспрэс.

Канал "Расія"
6.00, 11.00, 15.00, 19.00, 22.00. Вестi.
8.00. Сусветныя навіны Эй-бі-сі.
◆8.30. "Дзяцінства Бэмбі".
9.50. Сялянскае пытанне.
10.10. На Гульнях Добрай волі.
15.20. Студыя "Рост".
15.50. Там-там навіны.
16.05. Новая лінія.
16.50. Антракт. Сафія Ратару.
16.55. Не быць дыназаўрам.
17.15. "Размова ў дарозе". У.Лакшын.
18.00. Свята кожны дзень.
18.10. L-клуб.
19.25. Падрабязнасці.
19.35. На Гульнях Добрай волі.
20.30. Кур'ер Гульняў Добрай волі.
21.00. "Славянскі базар-94". Закрыццё III Міжнароднага музычнага фестывалю.
22.20. Аўтаімгненне.
22.25. Зоркі гавораць.
22.35. "Славянскі базар-94". Працяг трансляцыі.
23.40. Сусветная ліга па валейболу.

Санкт-Пецярбург
11.00. Дзённік Гульняў Добрай волі.
12.00, 14.30, 18.30, 21.45. Інфарм ТБ.
* 12.15. "Прыгоды капітана Урунгеля". Фільм 2-гі.
12.25. "Нямецкая хваля".
12.55. "Сонца над Нявой".
13.15. "Ганна Главары". Фільм-аперэта.
◆14.45. "Незвычайныя прыгоды Карыка і Валі". 1-я серыя.
15.55. Гульні Добрай волі.
18.55. "Чорны маклер". Фільм-спектакль.
20.30. "Сістэма Станіслаўскага".
* 20.40. "Улюблівая варона".
20.30. Аранж ТБ. "Хлапушка".
21.25. Тэлемагазін.
21.30. Будні.
23.00. Дзённік Гульняў Добрай волі.
23.05. Ваш стыль.

8-ы канал
◆18.00. "Карусель".
18.25. Студыя "ІНТЭКС".Навіны.
* 18.45. "Вальтрон".
◆19.10. "Лабірынт правасуддзя".
* 20.00. Студыя "Рэкорд". Мультфільм.
◆20.35. "Марэна Клара". 48-я серыя.
21.25. Рэпартаж.
21.35. Шанц-прыз.
◆21.40. Фантастыка на экране.

Канал НТВ
* 17.00, 19.10. Мультфільмы.
17.30. Энцыклапедыя цудаў.
18.00, 21.00. Сёння.
18.35. "Матадор" К.Эрнста.
◆19.20. Лайза Мінэлі ў фільме "Час жыць" (ЗША).
21.35. "У пагоні за вясёлкай" 4-я серыя.
22.30. Часіна.
* 22.50. Мультфільм для дарослых.

27, серада

Беларускае тэлебачанне
9.05. "Ансамбль танца Рэспублікі Беларусь".
9.45. "Першая гістарычная..." Да выхаду першага тома Беларускай гістарычнай энцыклапедыі.
10.15. "Жыву і памятаю"
11.10. Студыя "Тэлесябрына".
12.00. "Край". Рабінзанада доктара Руселя.
12.30. Майстэрня.
12.50. "Край". Рабінзанада доктара Руселя (Мікалай Судзілоўскі). Частка 2-я.
◆13.10. "Сад".
14.35. Канцэрт майстроў мастацтваў Беларусі.
16.15. "Легенды Белай Вежы".
17.25. "Пяць зорак".
18.25. III Міжнародны музычны фестываль "Славянскі базар-94".
20.30. Кантакт.
20.35. Калыханка.
21.00. Панарама.
21.35. Пяць хвілін на жарты.
21.40. Пад купалам Сусвету.
21.50. "Люстра вады". Д/ф.
22.00. Святочны канцэрт, прысвечаны Дню незалежнасці.

Канал "Астанкіна"
8.00. Расійскі дайджэст.
* 8.15. "Казка пра Камара Камаровіча".
◆8.25. "Дзікая ружа".
8.55. Клуб падарожнікаў.
9.45. Дзелавы веснік.
10.00, 15.00, 17.00, 20.00, 23.20. Навіны.
* 15.25. "Вайна гобатаў".
15.50. Дзённік дзіцячага кінафестывалю.
16.10. Адказы.
16.40. Тэлерадыёкампанія "Мір".
17.25. На Гульнях Добрай волі.
17.50, 20.35. Надвор'е.
18.00. Гадзіна пік.
◆18.25. "Дзікая ружа".
18.50. Эксклюзіў.
19.40. Добрай ночы, малышы!
20.45. Маналог.
20.55. Перадача, якую не ўбачыць аўтар. Ю.Нагібін.
21.15. "Бігс" (Італія).
23.30. На Гульнях Добрай волі.
0.10. Бумеранг.
0.40. Прэс-экспрэс.

Канал "Расія"
6.00, 11.00, 15.00, 22.00. Вестi.
8.00. Сусветныя навіны Эй-бі-сі.
8.30. Ранішні канцэрт.
◆8.45. "Санта-Барбара".
9.35. Чароўны куфэрачак.
9.45. Тэлегазета.
9.50. "К-2" прадстаўляе: "Пацалунак у дыяфрагму".
10.40. Сялянскае пытанне.
15.20. Студыя "Рост". "Чый бок?"
15.50. Там-там навіны.
16.05. Далёкі Усход.
16.50. На Гульнях Добрай волі.
17.55. Чэмпіянат Расіі па футболе. "Спартак" (Масква) – КамАЗ.
19.55. Падрабязнасці.
20.05. Пяць хвілін аб добрым жыцці.
◆20.10. "Санта-Барбара".
21.05. Фільм-прэм'ер.
21.20. Кур'ер Гульняў Добрай волі.
21.50. Ніхто не забыты.
22.20. Аўтаімгненне.
22.25. Зоркі гавораць.
22.30. Экран крымінальных паведамленняў.
22.40. Першынства Сусветнай лігі па валейболе. Расія–Балгарыя.
23.40. На Гульнях Добрай волі. Бокс.

Санкт-Пецярбург
11.00. Дзённік Гульняў Добрай волі.
12.00, 14.30, 18.30, 21.45. Інфарм ТБ.
12.10. Тэлемагазін.
* 12.15. "Прыгоды капітана Урунгеля". Фільм 3-ці.
12.25. "Нямецкая хваля".
12.55. "Чорны маклер". Фільм-спектакль.
◆14.45. "Незвычайныя прыгоды Карыка і Валі". 2-я серыя.
15.50. Памяці М.Ю.Лермантава. Тэлефільм.
16.55. Гульні Добрай волі.
18.55. "Выратаваць і захаваць". Музычны фільм.
19.45. Тэлемагазін.
19.55. Гульні Добрай волі.
22.00. Дзённік Гульняў Добрай волі.
23.05. Ваш стыль.
23.10. Музычны момант.

8-ы канал
◆18.00. "Карусель".
18.35. СОЛТЭК. Навіны.
◆19.10. "Хіл Стрыт Блюз".
* 20.00. Мультфільм.
◆20.35. "Марэна Клара". 49-я серыя.
◆21.40. Класіка кінематографа.

Канал НТВ
* 17.00. Мультфільм.
17.30. Энцыклапедыя цудаў.
18.00, 21.00. Сёння.
18.35. "Узыдзі, зорка ўспамінаў..."
◆19.20. "Апошняе вяселле мафіі". Фільм 1-ы (ЗША).
21.35. "У пагоні за вясёлкай". 5-я серыя.
22.30. Часіна.
23.00. Кафэ "Абломаў".

28, чацвер

Беларускае тэлебачанне
8.00. Раніца рэспублікі.
8.10. Пад купалам Сусвету.
8.20. "Мелодыі старога замка".
8.50. Пяць хвілін на жарты.
8.55. "Еўрапейская акадэмія мастацтваў".
9.25. "Арт-клуб" прадстаўляе: "Маладзечанская сакавіца-94".
10.35. Відзьма-нявідзьма.
14.45. Вас выклікае Спартландыя.
16.05. Тэлемарафон "Крокі Перамогі".
17.30. Навіны.
17.40. "Еўропа сёння".
18.10. Абласныя навіны (Гродна).
18.25. Навіны Бі-бі-сі.
19.00. Зачытайце маё пісьмо...
19.05. Дзелавая размова. Сустрэча з дырэктарам Гомельскага шклозавода імя Ламаносава П.У.Шыпуком.
19.35. Стоп-кадр.
19.55. Роднае слова. Тэлечасопіс.
20.25. Пяць хвілін на жарты.
20.30. Кантакт.
20.35. Калыханка.
21.00. Панарама.
21.35. "Крок".
22.55. Пад купалам Сусвету.
23.05. НіКа.
23.20. Надвор'е.
◆23.30. "Жанчына без забабонаў". 3-я серыя.

Канал "Астанкіна"
5.30. Раніца.
8.00. Агляд рынку нерухомасці.
* 8.15. "Вампіры Геоны" і інш.
8.35. Лялька маёй мары.
9.05. У свеце жывёл.
9.45. Прадпрымальнік.
10.00, 15.00, 17.00, 20.00, 23.00. Навіны.
* 15.25. "Вайна гобатаў".
15.50. Мульцітролія.
16.10. ...Да 16 і старэйшым.
16.40. Планета. Боснія: ракавая карта.
17.25. Дакументы і лёсы.
17.40. Загадка СБ.
17.50, 20.30. Надвор'е.
17.55. Гульні Добрай волі.
20.40. Масква-Крэмль.
21.00. Лато "Мільён".
21.30. Салют, Перамога! Песні над Бугам.
23.15. Без паўзы.
23.45. Прэс-экспрэс.

Канал "Расія"
6.00, 11.00, 15.00, 19.00, 22.00. Вестi.
8.00. Сусветныя навіны Эй-бі-сі.
8.30. Паехалі.
◆8.40. "Санта-Барбара".
9.30. Чароўны куфэрачак.
9.40. Тэлегазета.
9.45. Момант ісціны.
10.40. Сялянскае пытанне.
15.20. Фестываль "Белыя ночы".
15.50. Там-там навіны.
16.05. Тэлемарафон "Крокі Перамогі".
17.30. Панове-таварышы.
17.45. Свята кожны дзень.
17.55. У свеце аўта- і мотаспорту.
18.25. Свая гульня.
19.25. Падрабязнасці.
◆19.35. "Санта-Барбара".
20.30. Гутарка са старшынёй Дзярждумы І.П.Рыбкіным.
21.00. 60 хвілін.
22.20. Аўтаімгненне.
22.25. Зоркі гавораць.
22.30. Экран крымінальных паведамленняў.
22.40. Кур'ер Гульняў Добрай волі.
23.10. На Гульнях Добрай волі.

Санкт-Пецярбург
11.00. Дзённік Гульняў Добрай волі.
12.00, 14.30, 18.30, 21.45. Інфарм ТБ.
12.10. Гульні Добрай волі.
◆14.40. "Тайна старога парку".
15.50. Іграе рускі народны аркестр імя В.Андрэева.
16.20. "Свет мастацтва". Пскоў.
16.50. Гульні Добрай волі.
◆20.15. "У старыя добрыя часы".
21.35. Тэлемагазін.
22.00. Дзённік Гульняў Добрай волі.
23.05. Ваш стыль.
23.10. "Атланта. Радзіма М.Л.Кінга".

8-ы канал
◆18.00. "Карусель".
18.20. Тэлечасопіс "Нямецкая хваля".
* 18.40. "Вальтрон".
◆19.05. "Лабірынт правасуддзя".
* 20.00. Студыя "Рэкорд" прадстаўляе.
◆20.35. "Марэна Клара". 50-я серыя.
21.25. Рэпартаж.
◆21.40. На экране – кінакамедыя.

Канал НТВ
* 17.00. Мультфільм.
17.30. Энцыклапедыя цудаў.
18.00, 21.00. Сёння.
18.35. Такое спартыўнае жыццё.
◆19.25. "Апошняе вяселле мафіі". Фільм 2-гі (ЗША).
21.35. "У пагоні за вясёлкай" 6-я серыя.
22.30. Часіна.
◆23.00. "Вашы пальцы пахнуць ладанам" (Расія).

29, пятніца

Беларускае тэлебачанне
8.00. Раніца рэспублікі.
8.10. Эканамікст.
8.20. Пад купалам Сусвету.
8.30. Надвор'е.
8.40. "Ліпеньскі антракт".
9.10. Пяць хвілін на жарты.
9.15. "Пяць зорак".
10.15. "Край". Барбара Радзівіл.
10.45. "Россыпы гукаў і фарбаў". Да 10-годдзя народнага ансамбля "Церніца".
15.45. Існасць. На Міжнародным фестывалі духоўнай музыкі.
16.15. "У тумане". Прэм"ера тэлеспектакля паводле аповесці Васіля Быкава.
17.05. Для школьнікаў. Пошук.
17.30. Навіны.
* 17.40. "Пра Ксюшу і камп'юшу".
18.00. Эканамікст.
18.10. Абласныя навіны (Магілёў).
18.25. Навіны Бі-бі-сі.
19.00. Полк ідзе на Усход.
19.35. Гаспадар. Калгас імя Тэльмана Слуцкага раёна.
20.10. Студыя "Тэлесябрына".
20.25. Пяць хвілін на жарты.
20.30. Кантакт.
20.35. Калыханка.
21.00. Панарама.
◆21.35. "Па галоўнай вуліцы з аркестрам".
23.10. Пад купалам Сусвету.
23.20. НіКа.
23.35. Надвор'е.
◆23.45. "Жанчына без забабонаў". 4-я серыя.

Канал "Астанкіна"
5.30. Раніца.
8.00. Новы старт.
8.15. Сарока.
8.35. Агарод круглы год.
9.05. Сёмае неба. Вядучы В.Балашоў.
9.45. Бізнес-клас.
10.00, 15.00, 17.00, 20.00, 23.00. Навіны.
◆15.25. "Прыгоды Бураціна".
16.35. Рэспубліка ў цэнтры Азіі.
17.25. Век алімпійскі.
17.55. Чалавек і закон.
18.25, 20.35. Надвор'е.
18.30. Рэха тыдня.
18.50. Поле цудаў.
19.40. Добрай ночы, малышы!
20.45. Чалавек тыдня.
◆21.05. "Дэн Огаст".
22.10. "Погляд" з А.Любімавым.
23.10. На Гульнях Добрай волі.
23.40. Музагляд.
0.25. Прэс-экспрэс.

Канал "Расія"
6.00, 11.00, 15.00, 19.00, 22.00. Вестi.
8.00. Сусветныя навіны Эй-бі-сі.
8.30. Паехалі.
◆8.40. "Санта-Барбара".
9.30. Тэлегазета.
9.35. У свеце жывёл.
10.30. "Ліпень". Відэазамалёўка.
10.40. Сялянскае пытанне.
◆15.20. "Пірацкі востраў". 1-я серыя.
15.45. Там-там навіны.
16.00. Новая лінія.
16.45. Свята кожны дзень.
◆16.55. "Адна супраць усіх". 2-я серыя.
17.50. Ніхто не забыты.
17.55. На Гульнях Добрай волі.
19.25. Падрабязнасці.
19.35. На Гульнях Добрай волі.
◆20.35. "Санта-Барбара"
21.25. Кур'ер Гульняў Добрай волі.
22.20. Аўтаімгненне.
22.25. Зоркі гавораць.
22.30. Сусветная ліга па валейболе. Паўфінал.
23.30. На Гульнях Добрай волі.

Санкт-Пецярбург
11.00. Дзённік Гульняў Добрай волі.
12.00, 14.30, 18.30, 21.45. Інфарм ТБ.
* 12.10. "Прыгоды капітана Урунгеля". Фільмы 4-ы і 5-ы.
12.30. Тэлемагазін.
12.40. Гульні Добрай волі.
14.00. "Спартак". Дзеючыя асобы і... балельшчыкі".
14.40. "Верныя сябры".
16.25. "Сказ пра тое, як у Петрышулі тэатр вярнулі".
16.55. Гульні Добрай волі.
18.55. Цыркавое прадстаўленне.
* 19.40. "Вяртанне залатой рыбкі".
◆19.50. "Вавілон XX".
21.25. Тэлемагазін.
21.30. В.Паленаў. "Хрыстос і грэшніца". Прэм'ера тэлефільма.
22.00. Дзённік Гульняў Добрай волі.
23.05. Ваш стыль.
23.10. "Асабістае вызваленне".

8-ы канал
◆18.00."Карусель".
18.25. СОЛТЭК. Дарэміфасолькі.
* 18.35. "Вальтрон".
◆19.00. "Швейцарскія Рабінзоны".
* 19.50. Мультфільм.
20.20. Foxy music.
21.05. Рэпартаж.
21.20. Студыя "Рэкорд" прадстаўляе.

Канал НТВ
* 17.00. Мультфільм.
17.30. Энцыклапедыя цудаў.
18.00. Сёння.
18.35. Футбольны клуб.
◆19.25. "Як дома, як справы?"
21.35. "У пагоні за вясёлкай". 7-я серыя.
22.30. Часіна.
◆23.00. "Лінда" (Германія).

30, субота

Беларускае тэлебачанне
8.00. Раніца рэспублікі.
8.10. Пад купалам Сусвету.
8.20. Надвор'е.
8.30. Пяць хвілін на жарты.
◆8.35. "Па галоўнай вуліцы з аркестрам".
10.10. Паказвае Гомель.
11.10. Шматгалоссе.
11.30. Сталіца. Тэлечасопіс.
11.50. Урокі здароўя.
12.10. "Не плачце па мне". Д/ф.
13.05. "Музыка без межаў" Кірыл Родзін (віяланчэль).
13.40. Праспект.
14.10. "З якой нагоды з'яўляецца ўсмешка..."
* 14.25. "У Мумі-Дол прыходзіць восень".
14.40. І фестываль "Афганістан баліць у маёй душы".
16.00. Дыялог з прыродай. Роздум эколагаў.
16.40. Акадэмічны час у Акадэмічным тэатры.
18.00. "Куды сыходзіць дзяцінства?"
18.30. Сустрэча маракоў-ветэранаў Беларусі.
* 19.05. "Чарапашкі ніндзя".
19.30. "Нов і К"-топ-10.
20.30. Пяць хвілін на жарты.
20.35. Калыханка.
21.00. Панарама.
21.35. Пад купалам Сусвету.
◆21.45. "Выбраныя". 1-я і 2-я серыі.
0.05. "Каскад".
0.20. Відзьма-нявідзьма.

Канал "Астанкіна"
7.00. Суботняя раніца дзелавога чалавека.
7.45. Слова пастара. Мітрапаліт Кірыл.
8.00. Покліч джунгляў.
8.30. Тэлерадыёкампанія "Мір".
9.55. Ранішняя пошта.
10.25. Медыцына для цябе.
10.55. Навіны культуры.
11.05. Смак.
◆11.20. "Светлая асоба".
12.40. Гульні Добрай волі.
14.00. Навіны.
14.20. "Барыс Аляксандраў". Д/ф.
15.10. Лабірынт. Грошы на лепшае жыццё.
* 15.40. "Кэмвізл".
16.05. Слава рускага танца. Таццяна Усцінава.
16.35. Тайны Старой плошчы.
17.05. У свеце жывёл.
17.50. Да і пасля.
◆18.40. "Б'юлаленд".
19.40. Добрай ночы, малышы!
20.00. Навіны плюс.
20.35, 0.15. Надвор'е.
◆20.45. "Камісар".
21.45. Акадэмія.
22.15. Гульні Добрай волі.

Канал "Расія"
7.00, 13.00, 19.00, 22.00. Вестi.
* 7.25. "Зіма ў Прастаквашыне" і інш.
7.50. Студыя "Рост".
8.20. Пілігрым.
9.05. Парламенцкі тыдзень.
9.50. Вінілавыя джунглі.
10.20. "Як жыць будзем?"
◆11.05. "Голас".
12.40. Сялянскае пытанне.
13.20. Тэлеэрудыт.
13.25. Футбол без граніц.
14.20. "Расія маладая" Д/ф.
15.15. На Гульнях Добрай волі.
* 16.20. "Чорная страла".
17.15. Вуснамі дзіцяці.
17.45. Свята кожны дзень.
17.55. Тэлеэрудыт.
18.00. "К-2" прадстаўляе: "Кінограф".
◆19.25. "Прышпілены капрал".
21.30. Кур'ер Гульняў Добрай волі.
22.20. Аўтаімгненне.
22.25. Зоркі гавораць.
22.30. Сусветная ліга па валейболе. Фінал.
23.30. Праграма "А".

Санкт-Пецярбург
8.45. "Аўтографы на лёдзе, або Усе зоркі".
◆9.05. "Асабістае вызваленне".
10.45. Дзённік Гульняў Добрай волі.
11.55. Гульні Добрай волі.
◆14.10. "Без віны вінаватыя".
* 15.45. "Марыяна першая".
16.15. К.Брулоў. "Апошні дзень Пампеі".
16.25. Японскія сустрэчы Фаруха Рузіматава.
◆17.10. "Пасвячэнне ў каханне".
18.30, 21.45. Інфарм ТБ.
18.55. Гульні Добрай волі.
21.10. "Няхай жыве балы"
22.00. Дзённік Гульняў Добрай волі.
23.05. Ваш стыль.
23.10. "Адам і Ева +".

8-ы канал
◆15.00. "Героі Шао Ліня".
16.30. Прапаведнік Кенет Коўпленд.
* 17.00. "Трансформеры". 56-я і 57-я серыі.
◆17.50. "Заліў Небяспечны".
18.15. Цыкл "Гістарычныя бітвы". "Бітва пры Азенкуры".
◆19.25. "Кветка страсці". 56-я і 57-я серыі.
21.00. СОЛТЭК. Спартыўная мазаіка.
◆21.35. Студыя "Рэкорд" прадстаўляе.
23.05. Давайце патанцуем.

Канал НТВ
* 17.00.Мультфільм.
17.10. Трэцяе вока.
18.00. Сёння.
18.35. "Ключы ад форта Баярд".
◆19.55. "Паліцэйскі Кэтс і яго сабака".
21.00. Багдан Цітамір.
21.50. Аўтаспорт: вышэйшыя дасягненні.
◆22.05. Н.Кінскі і М.Міхалкоў у фільме "Прыніжаныя і зняважаныя".

31, нядзеля

Беларускае тэлебачанне
8.00. Раніца рэспублікі.
8.10. Пад купалам Сусвету.
8.20. Пяць хвілін на жарты.
8.25. Слова да чалавека.
8.55. Справы вайсковыя.
9.40. Беларускі тур. Падарожжы, сустрэчы, адпачынак.
* 9.55. "Чарапашкі ніндзя".
10.20. АВС-клуб.
10.35. MTV. Лепшыя хіты.
11.05. "Еўрабачанню" – 40 год.
11.55. "Арт-клуб" прадстаўляе.
13.10. Тэлебом.
14.10. Паміж намі, жанчынамі... "Роздум пасля салютаў".
14.55. Тэлекрама.
◆15.10. "Жаніцьба Бальзамінава".
16.35. Гісторыя ДАВТа Беларусі.
17.45. "Пінес-шоу".
18.15. Дзелавы веснік.
* 18.30. "Чарапашкі ніндзя".
18.55. Запрашаем на вячоркі. Абрад "Радзіны" ў вёсцы Крывыя Талачынскага раёна.
20.00. Панарама.
20.35. Пад купалам Сусвету.
20.40. Калыханка.
21.00. Пяць хвілін на жарты.
21.05. Студыя "Тэлесябрына".
◆22.10. "З кветкай у роце" (Італія).

Канал "Астанкіна"
7.15. Алімпійская раніца.
7.50. Тыраж "Спортлото".
8.00. Марафон-15.
8.30. Раным-рана.
9.00. Палігон.
9.30. Пакуль усе дома.
10.00. Хрустальны чаравічак.
10.50. "Кантрольная для дарослых".
11.35. Зямля людзей.
12.05. Цыганскія песні спявае Любоў Дэметэр.
12.25. "Русскій міръ".
12.55. Шпаргалка.
* 13.00. "Лета ката Леапольда".
13.10. "Падводная адысея каманды Кусто".
14.00, 17.15, 23.00. Навіны.
14.20. Тэлерадыёкампанія "Мір".
15.00. Жывое дрэва рамёстваў.
15.05. Ва ўсіх на вуснах.
15.35. Вакзал мары. Ю.Башмет.
16.20. Клуб падарожнікаў.
17.25. Тэлелоцыя.
* 17.40. "Баскетбольная ліхаманка" і інш.
18.30. Бамонд.
18.45. Надвор'е.
18.50. На Гульнях Добрай волі.
◆19.15. "Вялікія канікулы" (Францыя).
21.00. Нядзеля.
21.45. Спартыўны вік-энд.
21.55. На Гульнях Добрай волі.
22.20. Каханне з першага погляду.
23.10. Сёння. Рэлігійная праграма.

Канал "Расія"
7.00, 13.00, 19.00, 22.00. Вестi.
7.25. "І чуваць было ўдалечыні..." Д/ф.
7.50. Здарова жывеш.
8.05. Студыя "Рост".
8.35. Добрай раніцы". "Снеданне для чэмпіёнаў".
9.05. Лепшыя гульні НБА.
10.05. Аты-баты...
10.35. Дэ факта. Міжнародная праграма.
◆11.05. "Шурачка".
12.40. Сялянскае пытанне.
13.20. "Не высечы..."
13.35. Залатая шпора.
14.05. Белая варона.
14.50. "Формула-І".
* 17.00. "Гуфі і яго каманда" і інш.
18.00. Каробка перадач.
18.15. На Гульнях Добрай волі.
◆19.25. "Твар страху".
20.45. Кур'ер Гульняў Добрай волі.
21.20. У Ксюшы.
22.20. Аўтаімгненне.
22.25. Зоркі гавораць.
22.30. На Гульнях Добрай волі.

Санкт-Пецярбург
9.00. "Гаючае слова".
* 9.30. "Клемянціна".
10.00. Дзённік Гульняў Добрай волі.
11.00. Нядзельны лабірынт.
12.25. Гульні Добрай волі.
14.05. Гістарычны альманах.
14.55. Гульні Добрай волі.
* 16.05. "Атракцыён".
16.15. "З доказамі злачынства". Фільм-спектакль.
17.55. Гульні Добрай волі.
18.30. Інфарм ТБ.
18.55. Гульні Добрай волі.
◆20.10. "Белае сонца пустыні".
21.35. Экспрэс-кіно.
22.00. Дзённік Гульняў Добрай волі.
23.05. Ваш стыль.

8-ы канал
◆15.00. "Казка пра казку".
* 15.35. "Трансформеры". 58-я, 59-я і 60-я серыі.
16.40. Цыкл "Гістарычныя бітвы". "Грамадзянская вайна ў Англіі".
18.00. СОЛТЭК. Тэлефэн. Вуліца.
◆18.30. "Кветка страсці". 58-я, 59-я і 60-я серыі.
20.55. Спорт-сакрэт.
◆21.10. Студыя "Рэкорд" прадстаўляе.
22.40. Foxy music.

Канал НТВ
◆17.00. "Робін Гуд" (Вялікабрытанія).
18.30. Мастацтва жыць.
◆19.05. "Паліцэйскі Кэтс і яго сабака".
20.00. Вынікі.
◆21.10. Іў Мантан і Луі дэ Фюнес у фільме "Манія вялікасці" (Францыя).
22.05. КВЗ-89.

Каб зэканоміць ваш час:
◆ мастацкія фільмы
* мультфільмы

Надвор'е

Сёння днём па рэспубліцы чакаецца пераменная воблачнасць, пераважна без ападкаў. Тэмпература паветра ў Магілёве, Гомелі, Віцебску – +22– +24°, Мінску – +23– +25°, Гродна – +25– +27°, Брэсце – +26– +28°.

У наступныя двое сутак – без ападкаў. Тэмпература паветра ўначы – +10– +15°, днём – +22– +27°. 25-га ліпеня ў паўднёва-заходніх раёнах да +29°. На большай частцы тэрыторыі рэспублікі, асабліва ў Брэсцкай і Гродненскай, на поўдні Мінскай і Гомельскай абласцях захаваецца вельмі высокая пажарная небяспека.

Грамадзяне! Будзьце асцярожныя з агнём, накіроўваючыся ў лес.

Валянціна СКРЭБЕЦ, інжынер-сіноптык Белгідрамета.

КІНААФІША МІНСКА

23 ліпеня

«МАСКВА»: "Кібарг-паліцэйскі"** — 13.30 (л). "Іспанская ружа"*** — 15.30, 19.30. "Прынц з Нью-Йорка" — 17.30, 21.30. Шоу-прагр."Парадыз" — 23.00.

«КАСТРЫЧНІК»: "Кібарг-паліцэйскі"** — 13.40 (24-га — л), 15.30. "Іспанская ружа"*** — 17.20, 21.00. "Прынц з Нью-Йорка" — 19.10. Муз.-пацяшальная прагр."Макс-шоу" — 21.30.

«АЎРОРА»: "Пастка для кошак" (д) — 14.00. "Твая воля, Божа!" — 17.30. "Крутая дзяўчынка"** — 13.30, 15.20, 17.10, 19.00, 20.50. "Пятая малпа" — 15.40 (л), 19.20, 21.10.

«БЯРЭСЦЕ»: "Крутая дзяўчынка"** — 12.00, 16.00, 19.30, 21.10. "Вандруючыя душы" — 11.30, 15.10, 19.00. "Дэтэктыў Кід" — 14.00, 17.40. "Робакоп" ("Робат-паліцэйскі-2") — 13.00, 16.40, 20.40.

«ВІЛЬНЮС»: "Крутая дзяўчынка"** — 13.40, 18.45, 22.00 (н). "Варожасць"** — 15.10, 20.15. "Беглы агонь" — 12.00 (24-га — л), 17.00.

«ДРУЖБА»: "Шпіёнскія страсці" — 15.00, 20.10. "Самаволка" — 16.40. "Спакуса"*** — 18.30.

«ПАРТЫЗАН»: "Кібарг-паліцэйскі"** — 12.20, 15.40. "Іспанская ружа"*** — 17.20, 20.40. "Прынц з Нью-Йорка" — 14.00, 19.00.

«ПЕРАМОГА»: "Глушыцель"** — 13.00, 17.10. "Клеапатра" — 14.40, 18.50. Інф.-пацяшальная прагр. — 21.00.

«САЛЮТ»: "Кібарг-паліцэйскі"** — 11.30, 15.00, 18.30. "Іспанская ружа"*** — 13.15, 16.45, 20.15, 22.00.

«СУЧАСНІК»: "Запрашаем у паўналецце" — 14.20 (л). "Небяспечная гульня"**** — 16.00, 17.40, 19.20, 21.00.

«БЕЛАРУСЬ»: "Водар жанчыны" (2 с.) — 10.30, 15.00, 17.50, 20.40. "Рэма: не ўзброены і вельмі небяспечны" — 12.20, 17.40, 19.40. "Небяспечнае захапленне"** — 13.20, 21.30. "Гарачыя галовы-1" — 10.40. "Амерыканскі кікбоксер" — 14.20. "Эльвіра — уладальніца цемры" — 16.00. Інф.-пацяшальная прагр. — 20.00.

«КІЕЎ»: "Гладыятар па найму" — 13.00 (л — толькі 23-га). "Аголенае танга"*** — 15.00. "Эмануэль"**** — 17.00, 18.50, 20.40.

«КАМСАМОЛЕЦ»: Мультфільмы (д) — 10.30. "Быць каханай"*** — 15.00, 17.00, 21.00. "Шпіёнскія страсці" — 12.00, 16.00, 17.40, 19.20, 20.50. "Інтэрпол" — 14.00. Зала індыйскага фільма: "Дагары нагамі" (2 с.)** — 18.40.

«МІР»: "Шпіёнскія страсці" — 12.00, 14.00, 16.00, 18.00, 20.00. "Інтэрпол" — 11.00, 15.00, 19.00. "Па краі бездані" — 13.00, 17.00, 20.50. Відэазала: "Біл Батгейт" — 15.30, 17.30, 19.30.

«ПІЯНЕР»: "Ну, пачакай!" (вып.8—14, д) — 10.30. "Лета ў ракавіне" (ф.2, д) — 14.00. "Недатыкальныя" — 11.50, 15.50. "Водар жанчыны" (2 с.) — 18.00. Танцавальна-пацяшальная прагр. — 20.30.

«РАКЕТА»: "Гладыятар па найму" — 15.40. "Аголенае танга"*** — 14.00, 19.10. "Зандалі і яе мужчыны"**** — 17.20.

«РАДЗІМА»: "Бакенбарды" — 12.00, 16.30. "Водар жанчыны" (2 с.) — 13.50, 18.20, 20.50. Відэазала: "Прыгоды Пінокіо" — 16.00. "Агент W" — 18.00. "Каханне і серфінг" — 20.00.

«ЗМЕНА»: "Аголенае танга"*** — 13.00, 16.30, 19.40. "Новыя прыгоды Тэнесі Бака" — 14.40, 18.00.

«ЦЭНТРАЛЬНЫ»: "Насця" — 11.00. "Рускі бізнес" — 12.30, 15.25, 18.20, 21.15. "Шпіёнскія страсці" — 13.50, 16.45, 19.40.

«ЭЛЕКТРОН»: "Водар жанчыны" (2 с.) — 15.20, 21.00. "Гарачыя галовы-1" — 13.50, 18.00, 19.30. "Мост цераз Касандру" — 16.30, 21.40. "Беглы агонь" — 14.50, 20.00. "Насця" — 13.20, 18.30.

«АВАНГАРД»: "Разява" — 17.00. "Вар'яты на стадыёне" — 19.00.

«ЗНАМЯ»: "Гладыятар па найму" — 14.00, 16.20. "Палёт чорнага анёла"*** — 14.00, 16.20.

Дзяжурны рэдактар Вольга ШАЎКО

Стыльрэдактар Валянціна СКАРЫНКІНА

Заснавальнікі: ЦК СМБ, калектыў рэдакцыі газеты "Чырвоная змена". Выдавец: газетна-выдавецкае закрытае акцыянернае таварыства "Маладняк", 220013 г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а. Газета ўзнагароджана ордэнам Працоўнага Чырвонага Сцяга. Набрана і звярстана ў наборна-выдавецкім бюро "ЧЗ". Друкарня выдавецтва "Беларускі Дом друку". 220013 г.Мінск, пр. Ф. Скарыны, 79. Выходзіць у аўторак, чацвер і суботу.

Аўтары надрукаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць прыведзеных фактаў. Рэдакцыя можа друкаваць артыкулы ў парадку абмеркавання, не падзяляючы пункту гледжання аўтара.

Час падпісання ў друк: па графіку - 19.20, падпісана - 19.20.

М. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
Л. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

Індэкс 63129. Тыраж 45 000. Зак. 80.

АДРАС РЭДАКЦЫІ: 220013 г.МІНСК, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а.

ТЭЛЕФОНЫ: прыёмная - 68-26-27; намеснікі галоўнага рэдактара - 32-12-82, 68-29-45; сакратарыят - 68-29-28; аддзел палітыкі - 68-25-55; аддзел эканомікі і сацыяльных праблем - 68-28-52; аддзел культуры і маральна-этычнага выхавання - 68-29-56; аддзел пісьмаў і вывучэння грамадскай думкі - 68-28-32; аддзел інфармацыі і аглядальнікі - 68-29-26; аддзел ілюстрацыі - 68-27-74, 68-25-41; ул. кар. па Брэсцкай вобл. - (01622) 5-57-57, ул. кар. па Віцебскай вобл. - (02132) 2-36-37; РЭКЛАМНАЯ СЛУЖБА - тэл. 68-27-21, 68-29-45. Факс: 32-21-03.

РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ: Сяргей БАЛЦЭВІЧ (адказны сакратар), Валянцін БАРЫСЕВІЧ, Валерый ВАРАНЕЦКІ, Валерый ІВАНОЎ, Мікалай ЛАРКОВІЧ, Віктар ЛЮКОВІЧ, Алесь МАСАРЭНКА, Станіслаў НІЧЫПАРОВІЧ, Аляксандр САЛАМАХА (першы нам.галоўнага рэдактара), Павел СІМАНАЎ (нам.галоўнага рэдактара, дырэктар агенцтва "ЧЗ-інфарм"), Алег СПУКА, Наталля СТРАЛКОВА, Кузьма ШАПЛЬКА, Вольга ШАЎКО, Майя ШЭНДРЫК.

Галоўны рэдактар Уладзімір БЕЛЬСКІ